

**MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Maturitná skúška 2017

**Správa
o výsledkoch externej časti
a písomnej formy internej časti
maturitnej skúšky**

**zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry,
z maďarského jazyka a literatúry
a z ukrajinského jazyka a literatúry**

Mgr. Eva Péteryová

Mgr. Tomáš Ficek

Ing. Jana Kostolanská, PhD.

PaedDr. Janka Kurajová Stopková, PhD.

Mgr. Martina Pigová

Bratislava 2017

OBSAH

Použité skratky a pojmy	4
Úvod	5
Charakteristika testov EČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry, z maďarského jazyka a literatúry a z ukrajinského jazyka a literatúry	8
1 Výsledky testu EČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry	10
1.1 Úspešnosť testu EČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry.....	10
2 Interpretácia výsledkov testu EČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry	15
2.1 Súhrnné charakteristiky položiek – variant 3452	15
2.2 Oblasti testu.....	16
2.2.1 Čítanie s porozumením.....	16
2.2.2 Jazyk.....	20
2.2.3 Literatúra	29
3 Vyhodnotenie PFIČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry.....	33
3.1 Výber tém	33
3.2 Úspešnosť PFIČ	34
4 Výsledky testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry	38
4.1 Úspešnosť testu EČ z maďarského jazyka a literatúry	38
4.2 Úspešnosť podľa druhu školy	40
4.3 Úspešnosť podľa krajov	41
4.4 Úspešnosť podľa zriaďovateľa	41
4.5 Úspešnosť podľa pohlavia	42
5 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry.....	43
5.1 Súhrnné charakteristiky položiek – variant 1050	43
5.2 Oblasti testu	44
5.2.1 Čítanie s porozumením	45
5.2.2 Jazyk	47
5.2.3 Literatúra.....	51
6 Vyhodnotenie PFIČ MS z maďarského jazyka a literatúry	54
6.1 Výber tém	54
6.2. Úspešnosť PFIČ	55
7 Výsledky testu EČ MS z ukrajinského jazyka a literatúry.....	59
7.1 Úspešnosť testu EČ z ukrajinského jazyka a literatúry.....	59

8	Vyhodnotenie PFIČ MS z ukrajinského jazyka a literatúry	61
8.1	Výber tém	61
8.2	Úspešnosť PFIČ	62
Záver		64
Použitá literatúra		66

Použité skratky a pojmy

MS	maturitná skúška
EČ	externá časť (maturitnej skúšky)
PFIČ	písomná forma internej časti (maturitnej skúšky)
ÚFIČ	ústna forma internej časti (maturitnej skúšky)
SJSL	slovenský jazyk a slovenská literatúra
MJL	maďarský jazyk a literatúra
UJL	ukrajinský jazyk a literatúra
GYM	gymnázia
SOŠ	stredné odborné školy
SŠ	stredné školy
N	veľkosť štatistického súboru, počet žiakov
BA	Bratislavský (kraj)
BB	Banskobystrický (kraj)
KE	Košický (kraj)
NR	Nitriansky (kraj)
PO	Prešovský (kraj)
TN	Trenčiansky (kraj)
TT	Trnavský (kraj)
ZA	Žilinský (kraj)
Sig.	obojstranná signifikancia, štatistická významnosť
SJSL17	označenie testu zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry
MJL17	označenie testu z maďarského jazyka a literatúry
UJL17	označenie testu z ukrajinského jazyka a literatúry
<i>P. Bis.</i>	Point Biserial, parameter medzipoložkovej korelácie
<i>r</i>	korelačný koeficient, koeficient vecnej signifikancie
položka (testová)	príklad, úloha, otázka v teste určená na riešenie a hodnotená (0, 1) v hrubom skóre
<i>np</i>	národný priemer
obťažnosť	označuje obťažnosť testových položiek v zástupnom variante
ÚVO	úloha s výberom odpovede
ÚKO	úloha s krátkou odpoveďou
<i>w</i>	náročnosť úlohy

Úvod

Dňa 14. marca 2017 sa na stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským uskutočnila externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry (SJSL) a dňa 17. marca externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky z maďarského jazyka a literatúry (MJL) v dvoch formách – papierovej a elektronickej. Dňa 17. marca sa v papierovej forme uskutočnila aj externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky z ukrajinského jazyka a literatúry (UJL) na gymnáziu s vyučovacím jazykom ukrajinským.

Cieľom externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti (ÚFIČ) maturitnej skúšky. Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky pre žiakov z celého Slovenska. Správa dokladuje korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov. Prvá kapitola správy prináša charakteristiku testov, ich štruktúru.

V kapitolách *Výsledky* predkladáme informácie o psychometrických charakteristikách testov, kvantifikujeme štatistický súbor a prezentujeme možné faktory rozdielnosti výkonov v EČ MS prostredníctvom základných štatistických charakteristík testu, distribúcie úspešnosti žiakov a výsledky spracované podľa vybraných triediacich znakov. Údaje o počtoch žiakov sú členené z hľadiska územného, zriaďovateľa školy, druhu školy a pohlavia. Úspešnosť žiaka definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, ktoré žiak správne zodpovedal (hrubé skóre), z maximálneho počtu bodov 64, pričom za každé úspešné riešenie, bez ohľadu na skutočnú obťažnosť úlohy, získa žiak jeden bod.

Kapitoly *Interpretácia výsledkov* prinášajú položkovú analýzu, oboznamujú s celkovou úspešnosťou testov a žiakov v čítaní s porozumením a v jednotlivých oblastiach jazyka a literatúry. Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo *Záverečnej správy zo štatistického spracovania testu EČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry* (Ficek, T., Kostolanská, J., 2017), zo *Záverečnej správy zo štatistického spracovania testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry* (Kostolanská, J., Kurajová-Stopková, J., Pigová, M., 2017) a zo *Záverečnej správy zo štatistického spracovania testu EČ MS z ukrajinského jazyka a literatúry* (Ficek, T., Kurajová-Stopková, J., 2017). V správe pracujeme a odvolávame sa na variant testu SJSL 3452 a *Kľúč správnych odpovedí* prislúchajúci k tomuto variantu, na variant testu MJL 1050. Ak sa v štatistických výsledkoch vyskytuje extrémne ľahká či extrémne ťažká položka (resp. položka má niektoré nevyhovujúce ukazovatele), sú jej hodnoty v tabuľkách zvýraznené.

Veľmi ľahká položka je v stĺpci obťažnosti podfarbená oranžovou farbou, veľmi ťažká položka žltou farbou, údaj o nižšej citlivosti je podfarbený zelenou, nižšia hodnota *P. Bis.* je v poslednom stĺpci tabuľky vyznačená žltou farbou. V stĺpci vynechanosť je vyššia hodnota vyznačená žltou farbou a v stĺpci neriešenosť zelenou farbou.

Test z hľadiska úspešnosti môžeme interpretovať v dvoch rovinách: úspešnosť podľa jednotlivých oblastí a úspešnosť žiakov v jednotlivých úlohách. Testové úlohy je možné z tematického hľadiska rozdeliť do troch oblastí:

1. čítanie s porozumením: uvedená oblasť obsahuje aj otázky zamerané na analýzu a interpretáciu textov,
2. jazyk: lexikológia, morfológia, štylistika, syntax, zvuková stránka jazyka, pravopis, dejiny jazyka, sémantika a
3. literatúra: literárna história, literárna teória.

Pri výsledkoch PFIČ MS hodnotíme výber tém, resp. žánrov a úspešnosť. Vychádzali sme zo *Záverečných správ zo štatistického spracovania PFIČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry, z maďarského jazyka a literatúry a z ukrajinského jazyka a literatúry* (Kostolanská, J., Ficek, T., 2017).

Cieľom PFIČ MS je preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy. Pod pojmom PFIČ MS sa chápe riadené písanie na základe slovného, vizuálneho alebo sluchového podnetu. Testovali sa tu zručnosti ako formálne členenie písomného prejavu, dodržanie obsahu, používanie primeraných gramatických štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia, štylizácia a pravopis.

Hodnotenie PFIČ MS riadili vedúci predmetovej komisie na jednotlivých školách. Hodnotiteľmi boli interní učitelia, ktorí majú v aprobácii SJSL a riadili sa pokynmi vedúceho PK a *Pokynmi na hodnotenie PFIČ MS*, pričom rešpektovali obsah *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry, z maďarského jazyka a literatúry a z ukrajinského jazyka a literatúry*. PFIČ MS každého žiaka mali posúdiť dvaja hodnotitelia.

Pri hodnotení PFIČ MS sa hodnotitelia riadili kritériami na hodnotenie, podľa ktorých hodnotili vonkajšiu formu, vnútornú formu a celkový dojem. Maximálny počet bodov za vonkajšiu formu a celkový dojem bol 4 body. Vnútorná forma sa členila na päť častí – obsah, kompozícia, jazyk, pravopis, štýl – maximálne 4 body. Maximálny počet možných dosiahnutých bodov za vnútornú formu bol 20 bodov, za celú PFIČ MS 28 bodov (100 percent).

Na rozpracovanie PFIČ MS mali žiaci pridelených 150 minút, pričom mali dodržať rozsah najmenej 1,5 strany a najviac 3 strany formátu A4. Žiaci si mohli vybrať jednu zo štyroch ponúknutých tém rôznych žánrov. Mali si zvoliť tú tému, v ktorej mohli najviac rozvinúť svoje zručnosti, schopnosti a vedomosti. Témy PFIČ MS boli vyhlásené v Slovenskom rozhlase v deň konania EČ a PFIČ MS. Boli vylosované z troch obálok, z ktorých každá obsahovala 4 rôzne zadania.

V *Závere* sumarizujeme štatistické zistenia, hodnotenie výkonov populačného ročníka a meracích nástrojov.

Charakteristika testov EČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry, z maďarského jazyka a literatúry a z ukrajinského jazyka a literatúry

Cieľom testov bolo pomocou produktívnych kontextualizovaných úloh preveriť, ako žiak zvládol rozsah učiva predpísaný cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy, ako aj preveriť schopnosť žiaka čítať rôzne typy textov s porozumením a pracovať s textom.

Testy boli určené žiakom všetkých druhov stredných škôl, ktorí sa pripravovali na maturitnú skúšku zo SJSJL, z MJL a UJL. Rešpektovali *Vyhlášku o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov* a obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedali *Cieľovým požiadavkám na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry, z maďarského jazyka a literatúry a z ukrajinského jazyka a literatúry*. Zohľadňovali predpísaný čas 100 minút, určený na trvanie testovania a predpísané bodové hodnotenie úloh, kde každá úloha mala váhu 1 bodu, spolu sa dalo získať 64 bodov.

Testy obsahovali 8 východiskových textov rôznej dĺžky a 64 testových úloh. Ku každému autentickému, prípadne z didaktických dôvodov adaptovanému textu sa viazal súbor ôsmich otázok, z ktorých päť bolo uzavretých (ÚVO) s alternatívnou možnosťou odpovede (výber odpovede zo štyroch možností, z ktorých len jedna bola správna) a tri otvorené (ÚKO), doplňovacie.

Texty boli obsahovo zamerané na témy vymedzené cieľovými požiadavkami, písané pre širokú verejnosť, spadali do rámca žiakových skúseností. Obsahovali literárne ukážky, citácie, všeobecné témy, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote, vyhovovali rozsahu vedomostí a skúseností žiakov.

V testoch sa overovali vedomosti a zručnosti zamerané na celkové porozumenie textu, poznanie umeleckej literatúry z vlastného čítania, teórie literatúry, literárnej histórie, fonetiky, ortografie, morfológie, lexikológie, syntaxe, štylistiky, sémantiky a dejín slovenského jazyka v rozsahu *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry, z maďarského jazyka a literatúry a z ukrajinského jazyka a literatúry*. Testové úlohy boli viazané na kontext, vychádzali z publicistických a náučných textov, pričom jeden z nich bol nesúvislý text a z textov literárnych. Zastúpené boli texty lyrické, epické aj dramatické. Úlohy k jednotlivým textom v teste boli zoradené podľa náročnosti od najľahších po najťažšie, a to:

- Úlohy na reprodukciu a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, priradovanie, zoradovanie, triedenie, porovnávanie, jednoduchá aplikácia), w = 1,
- úlohy vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie (analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, vysvetľovanie, hodnotenie, dokazovanie, overovanie), w = 2,
- a úlohy vyžadujúce tvorivý prístup (tvorba hypotézy, zložitejšia aplikácia, riešenie problémových situácií, objavovanie nových myšlienok a vzťahov), w = 3.

Administrácia papierových a elektronických testov bola realizovaná podľa vopred stanoveného harmonogramu a organizačných pokynov na všetkých školách súčasne. Dopoludnia sa písala EČ MS a popoludní PFIČ MS. Administrátormi testov zo SJSL a z MJL boli interní učitelia školy. Administrátormi testov z UJL boli pracovníci NÚCEM, nakoľko mal test status zachraňovaného testu. Počas administrácie testov a pri hodnotení úloh s krátkou odpoveďou EČ MS externý dozor vykonávali pedagogickí zamestnanci z iných škôl – predsedovia predmetových maturitných komisií.

Časť maturantov si mohla zvoliť elektronickú formu testovania. V prípade elektronického testovania sa žiaci dozvedeli svoj predbežný výsledok po skončení testovania a po odoslaní odpovedí do systému E-test.

Žiaci, ktorí absolvovali papierové testovanie, písali riešenia úloh EČ MS na odpoveďové hárky. Originály hárkov škola odoslala na centrálnu vyhodnotenie, kópie zostali v škole.

Hodnotiteľmi úloh s krátkou odpoveďou EČ MS zo SJSL a z MJL boli interní učitelia menovaní riaditeľom školy, ktorí hodnotili podľa centrálne vypracovaných *Pokynov na hodnotenie* a podľa *Kľúča správnych odpovedí*. Hodnotiteľmi úloh s krátkou odpoveďou EČ MS z UJL boli z vyššie uvedených dôvodov hodnotitelia z NÚCEM-u. Hodnotiteľmi otvorených úloh v elektronickej forme testovania boli predmetoví koordinátori NÚCEM-u, pričom na priebeh hodnotenia dozeral menovaný predseda predmetovej maturitnej komisie.

1 Výsledky testu EČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

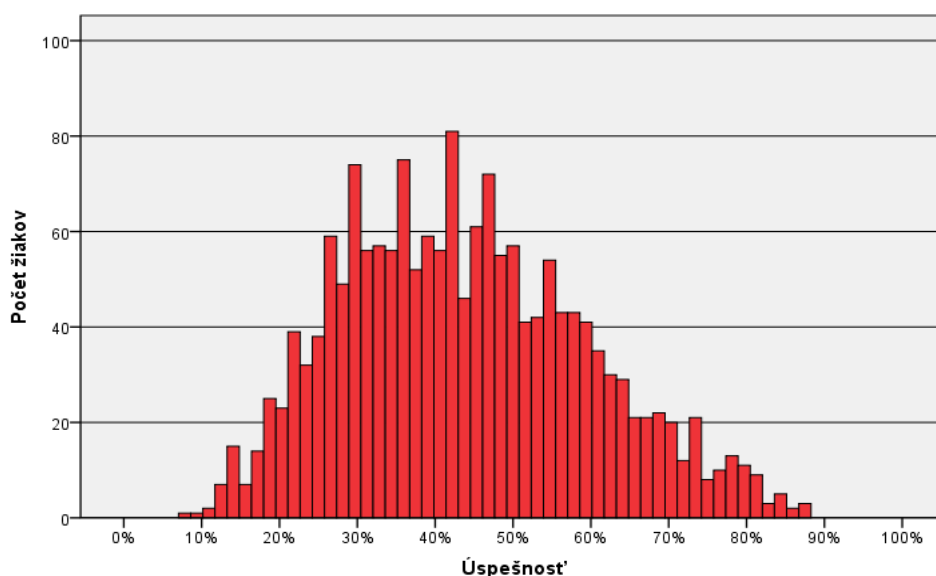
Do testovania v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra sa zapojilo 1 708 žiakov zo 60 škôl. Na papierovej forme testovania sa zúčastnilo 96,2 % stredoškôľakov, elektronickú formu si zvolilo 3,8 % maturantov. Najviac škôl bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy tvorili z celkového počtu 75,0 %, súkromné školy 18,3 % a cirkevné školy 6,7 %. Gymnáziá boli zastúpené 40,0 % a SOŠ a konzervatóriá 60,0 %. Dievčat sa EČ MS zúčastnilo o 86 viac ako chlapcov.

1. 1 Úspešnosť testu EČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

V teste EČ zo SJSL dosiahli žiaci priemernú úspešnosť 43,8 %. Traja žiaci dosiahli maximálnu úspešnosť 87,5 % a jeden žiak minimálnu úspešnosť 7,8 %.

Tab. 1 Výsledné psychometrické charakteristiky percentuálnej úspešnosti testu

	Test SJSL
Počet testovaných žiakov	1708
Maximum	87,5
Minimum	7,8
Priemer	43,8
Štandardná odchýlka	15,7
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	0,4
Cronbachovo alfa	0,88
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,6

Obr. 1 Výsledný histogram úspešností

Histogram sa nachádza približne v strede grafu, z čoho možno usudzovať, že test zo SJSL bol pre testovanú populáciu primerane náročný. Spoľahlivosť merania (reliabilita testu) určená hodnotou Cronbachovo alfa 0,88 je vysoká. V nasledujúcej tabuľke uvádzame prepojenie úspešnosti a percentilu.

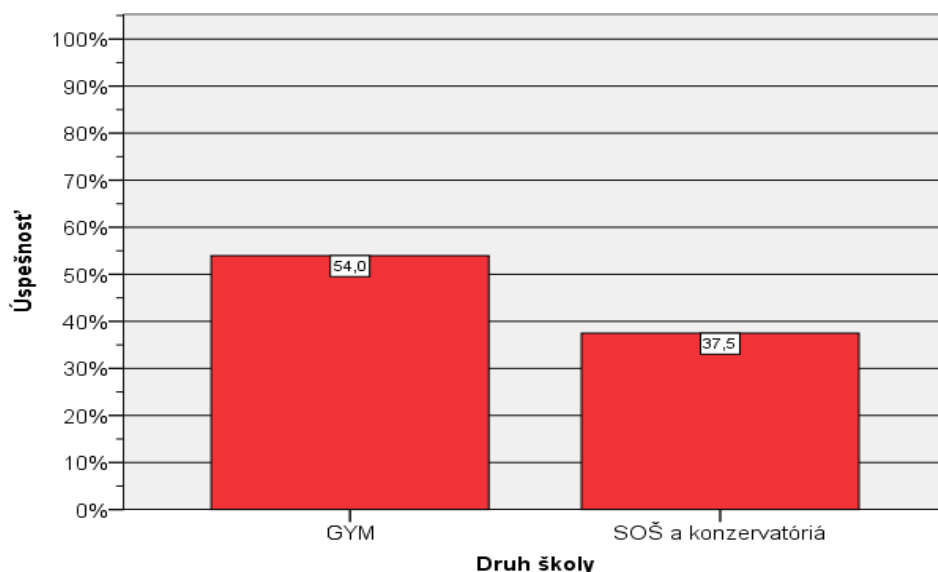
Tab. 2 Prepojenie úspešnosti a percentilu

Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov			
			46,9	57,8	72
			48,4	62,0	55
7,8	,0	1	50,0	65,2	57
9,4	,1	1	51,6	68,6	41
10,9	,1	2	53,1	71,0	42
12,5	,2	7	54,7	73,4	54
14,1	,6	16	56,3	76,6	43
15,6	1,6	7	57,8	79,1	43
17,2	2,0	14	59,4	81,6	41
18,8	2,8	25	60,9	84,0	35
20,3	4,3	23	62,5	86,0	30
21,9	5,6	39	64,1	87,8	29
23,4	7,9	32	65,6	89,4	21
25,0	9,7	38	67,2	90,7	21
26,6	12,0	59	68,8	91,9	22
28,1	15,4	50	70,3	93,2	20
29,7	18,3	75	71,9	94,3	12
31,3	22,7	58	73,4	95,0	21
32,8	26,1	58	75,0	96,3	8
34,4	29,4	56	76,6	96,7	10
35,9	32,7	75	78,1	97,3	13
37,5	37,1	52	79,7	98,1	11
39,1	40,1	59	81,3	98,7	9
40,6	43,6	56	82,8	99,2	3
42,2	46,8	82	84,4	99,4	5
43,8	51,6	46	85,9	99,7	2
45,3	54,3	61	87,5	99,8	3

Úspešnosť podľa formy testovania

V teste zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry neboli zistené rozdiely v úspešnosti podľa formy testovania vecne významné. V papierovej forme dosiahli žiaci 43,9 %, v elektronickom testovaní žiaci dosiahli úspešnosť 41,2 %. Vyvodzovať ďalšie závery je vzhľadom na pomer žiakov irelevantné.

Úspešnosť podľa druhu školy

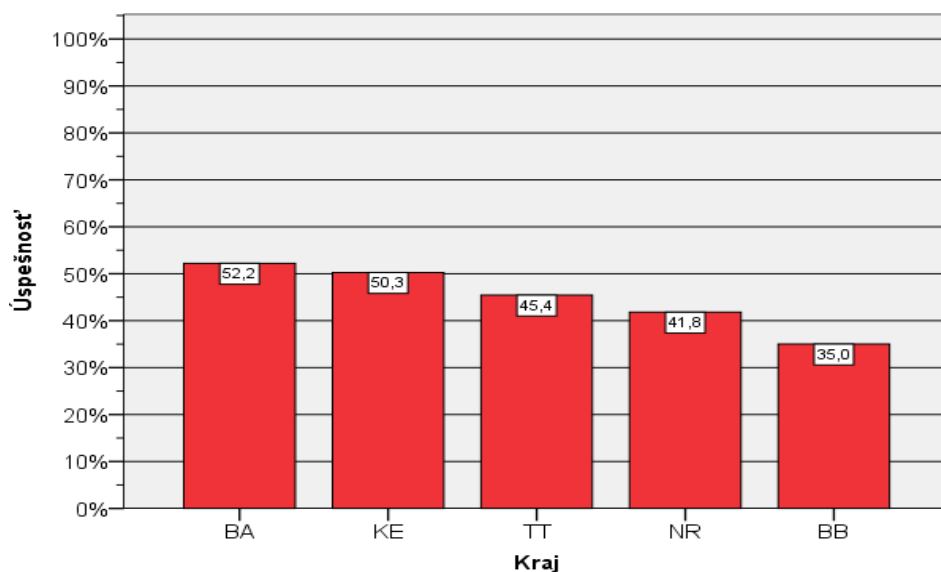
Obr. 2 Úspešnosť podľa druhu školy

Z hľadiska druhu školy boli úspešnejšie gymnáziá s 54,0 %. Ostatné stredné školy dosiahli hodnotu 37,5 %. Rozdiel je na úrovni silnej vecnej signifikancie. Výsledky žiakov gymnázií boli podobne ako v predchádzajúcich rokoch lepšie než výsledky žiakov ostatných stredných škôl. Pretrvávajúci rozdiel v úspešnosti v neprospech SOŠ a konzervatórií dokumentuje tabuľka č. 3.

Tab. 3 Rozdiely v priemernej úspešnosti podľa druhu školy v rokoch 2009 – 2017 (v %)

Rok	GYM	SOŠ	Rozdiel
2017	54,0	37,5	16,5
2016	58,1	41,2	16,9
2015	53,1	39,8	13,3
2014	55,8	42,4	13,4
2013	63,1	49,4	13,7
2012	66,8	51,7	15,1
2011	59,5	48,0	11,5
2010	61,3	51,1	10,2
2009	62,9	51,4	11,5

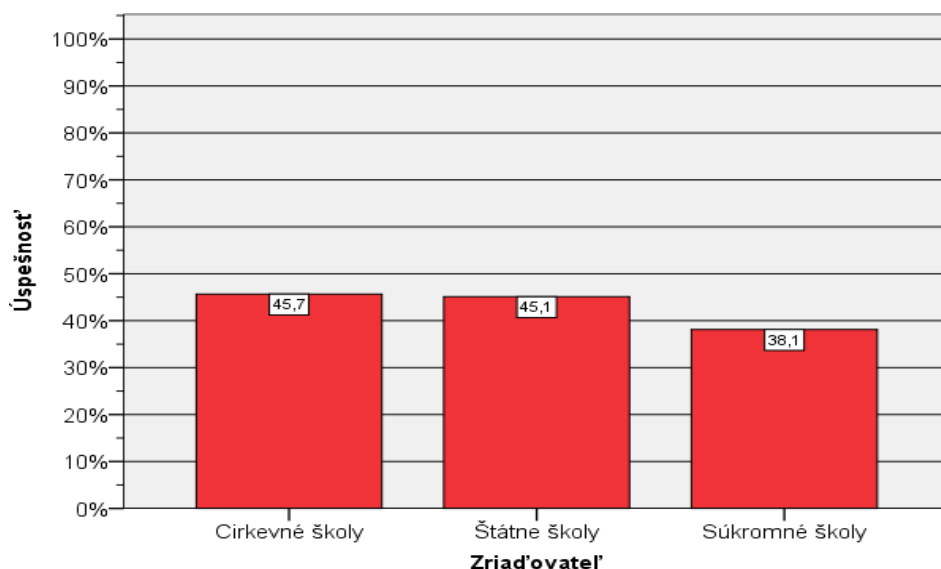
Úspešnosť podľa krajov

Obr. 3 Priemerné úspešnosti žiakov podľa krajov

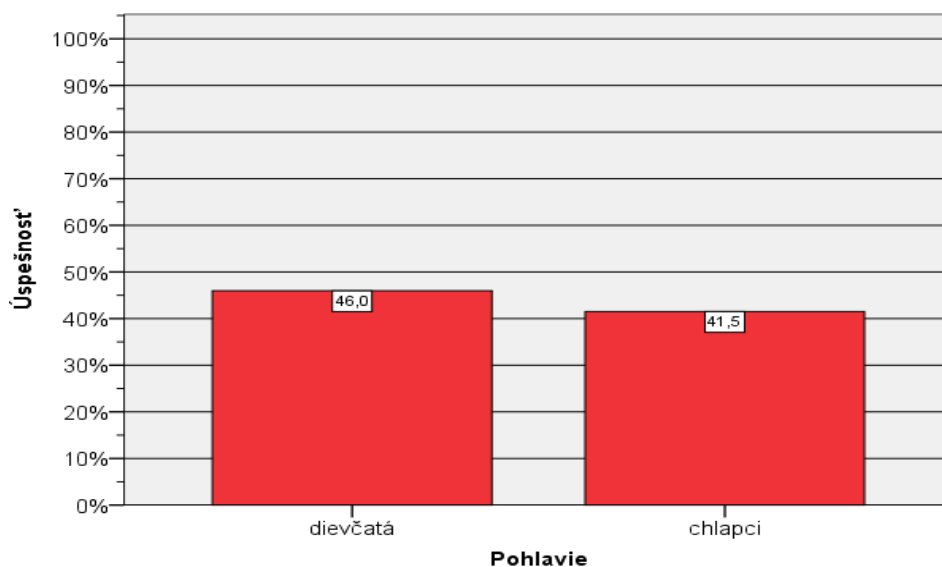
Školy s vyučovacím jazykom maďarským sa nachádzajú iba v piatich krajoch Slovenska, preto sú uvedené priemerné úspešnosti iba týchto krajov. Najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci Bratislavského (52,2 %) a najnižšiu žiaci Banskobystrického kraja (35,0 %). Musíme si však všimnúť aj nerovnomerné rozdelenie žiakov. Kým v Trnavskom kraji maturovalo zo SJSL 597 a v Nitrianskom kraji 750 žiakov, v Bratislavskom kraji iba 72 žiakov. Z tohto dôvodu je rozdiel medzi Bratislavským a Banskobystrickým krajom stredne vecne významný. Takisto rozdiel medzi Banskobystrickým a Košickým krajom je stredne vecne významný. Rozdiely medzi výsledkami žiakov ostatných krajov sú mierne vecne významné. Rozdiely vo výsledkoch podľa zriaďovateľa nie sú vecne významné.

Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Obr. 4 Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Úspešnosť podľa pohlavia

Obr. 5 Úspešnosť podľa pohlavia

Výsledky chlapcov boli horšie ako výsledky dievčat, rozdiel však nebol vecne významný, čo znamená, že test zo SJSL nediskriminoval žiakov podľa pohlavia.

Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

Úspešnosť viac ako 33 %, ktorá je podmienkou úspešného vykonania testu EČ MS, nedosiahlo 499 žiakov, čo predstavuje 29,2 % z celkového počtu testovaných žiakov. Z toho bolo 58 žiakov z gymnázií a 441 žiakov zo stredných odborných škôl a konzervatórií.

Tab. 4 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	28	30	58
	SOŠ a konzervatóriá	237	204	441
Spolu		265	234	499

2 Interpretácia výsledkov testu EČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo štatistického spracovania testu SJSL (Ficek, T., Kostolanská, J., 2017). Vyberali sme z oboch typov položiek. Pri položkách s uzavretou odpoveďou vychádzame z analýzy distraktorov zo štatistickej správy. **Otázky s otvorenou odpoveďou môžeme len komentovať vzhľadom na to, že pri počte 1 708 žiakov, ktorí sa zúčastnili maturitnej skúšky, nie je možné z časových dôvodov fyzicky zistiť odpovede žiakov z odpoveďových hárkov, čo je nevyhnutné pre podrobnú interpretáciu a hodnotenie.** Interpretácii a hodnoteniu výsledkov sme podrobili položky, ktoré sa na základe štatistických ukazovateľov javia ako zaujímavé.

2.1 Súhrnné charakteristiky položiek – variant 3452

Tab. 5 Súhrnné charakteristiky položiek

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	76,4	26,9	,00	,12	,12	,19
2	58,9	18,0	,00	,24	,24	,11
3	25,4	40,1	,00	,60	,60	,32
4	48,8	29,9	,00	,12	,12	,18
5	51,1	46,7	,00	,36	,36	,30
6	3,1	6,6	,00	16,03	16,03	,12
7	40,9	60,5	,00	35,41	35,41	,41
8	62,3	37,7	,00	7,66	7,66	,22
9	56,6	61,7	,00	,36	,36	,38
10	39,6	31,1	,00	,60	,60	,19
11	51,3	48,5	,00	,36	,36	,31
12	56,7	53,9	,00	,48	,48	,34
13	47,8	54,5	,00	,60	,60	,33
14	39,4	61,7	,00	18,90	18,90	,39
15	34,1	65,3	,00	43,78	43,78	,45
16	49,9	70,7	,00	17,94	17,94	,47
17	53,5	56,3	,00	,00	,00	,38
18	42,1	24,0	,00	,48	,48	,13
19	48,9	43,1	,00	,48	,48	,27
20	57,7	26,9	,00	,72	,72	,17
21	26,7	16,2	,00	,60	,60	,10
22	7,9	24,0	,00	37,80	37,80	,31
23	54,8	59,3	,00	11,84	11,84	,40
24	15,7	33,5	,00	31,10	31,10	,35
25	31,8	31,7	,00	,36	,36	,18
26	74,4	-9,6	,00	,12	,12	-,13
27	45,6	35,3	,00	,72	,72	,19
28	78,8	46,7	,00	,60	,60	,36
29	63,6	40,1	,00	,60	,60	,25
30	76,1	59,9	,00	4,78	4,78	,45
31	43,7	53,3	,00	11,24	11,24	,30
32	21,7	49,1	,00	43,78	43,78	,40
33	48,6	37,7	,00	,60	,60	,23
34	59,6	43,1	,00	1,20	1,20	,25
35	40,7	37,1	,00	1,08	1,08	,23
36	31,8	29,3	,00	1,20	1,20	,19
37	47,5	49,7	,00	,84	,84	,32

*Správa o výsledkoch EČ a PFIČ MS 2017 – slovenský jazyk a slovenská literatúra,
maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra*

38	27,4	49,7	,00	43,18	43,18	,35
39	46,1	80,8	,00	38,16	38,16	,52
40	26,8	41,3	,00	22,13	22,13	,33
41	22,0	29,9	,00	,48	,48	,26
42	40,9	49,1	,00	,60	,60	,35
43	65,0	36,5	,00	,60	,60	,24
44	57,1	49,7	,00	,48	,48	,29
45	76,3	28,7	,00	,48	,48	,20
46	46,2	59,9	,00	13,64	13,64	,39
47	23,8	50,3	,00	15,79	15,79	,39
48	31,5	52,1	,00	25,24	25,24	,35
49	58,0	33,5	,00	,96	,96	,17
50	52,5	55,1	,00	1,32	1,32	,35
51	27,9	36,5	,00	,60	,60	,27
52	50,7	45,5	,00	,96	,96	,27
53	47,6	65,9	,00	,60	,60	,44
54	39,1	56,3	,00	26,67	26,67	,36
55	40,0	77,8	,00	14,95	14,95	,51
56	58,3	67,1	,00	25,72	25,72	,42
57	39,2	9,6	,00	,72	,72	,01
58	41,9	37,7	,00	,48	,48	,22
59	47,5	48,5	,12	,36	,48	,30
60	25,8	24,0	,12	,48	,60	,17
61	55,1	37,7	,12	,60	,72	,22
62	36,5	77,2	10,65	30,62	41,27	,54
63	2,9	9,0	12,20	15,91	28,11	,16
64	47,7	67,7	12,20	9,57	21,77	,44

2.2 Oblasti testu

Tab. 6 Úlohy zaradené do jednotlivých oblastí

Slovenský jazyk a slovenská literatúra	Test 3452
Čítanie s porozumením	1, 3, 8, 10, 12, 17, 18, 25, 28, 30, 41, 42, 49, 50, 57, 58
Lexikológia	5, 7, 23, 32, 36, 37, 39, 61
Morfológia	6, 14, 21, 24, 31, 40, 44, 46, 47, 62
Štylistika (sloh)	2, 19, 26, 33, 43
Syntax	13, 52, 60, 63
Fonetika a fonológia	11, 15, 45, 48, 55
Jazyk a reč	34, 35, 51, 64
Literárna história	4, 9, 20, 22, 29, 38, 53, 59
Literárna teória	16, 27, 54, 56

2.2.1 Čítanie s porozumením

Priemerná úspešnosť dosiahla hodnotu 48,6 % (gymnázia 57,6 %, ostatné stredné školy 42,9 %). Čítanie s porozumením testovalo 16 úloh. Úlohy boli zamerané na pochopenie alebo interpretáciu textu vlastnými slovami. Testovali myšlienkovú operáciu – analýzu, dedukciu a porozumenie. Podľa štatistických výsledkov boli tri úlohy (č. 3, 25 a 41) v pásme obťažných položiek. Išlo o úlohy s výberom odpovede. Deväť položiek bolo stredne obťažných. Podľa štatistických ukazovateľov sa štyri úlohy nachádzali v pásme ľahkých položiek. V úlohách sme testovali najmä identifikáciu/rozpoznanie a porozumenie informácie implicitne uvedenej v texte.

Žiaci zvládli tieto úlohy veľmi dobre, hoci sa v nich testovali aj náročnejšie myšlienkové operácie ako napr. dedukcia. Rozdiely medzi čítaním s porozumením umeleckého, vecného súvislého alebo nesúvislého textu sú z hľadiska žiackej úspešnosti v tejto oblasti na miernej vecnej významnosti. Žiaci na základe štatistických ukazovateľov zvládli dobre interpretáciu všetkých typov textov. Z položiek zameraných na čítanie s porozumením mali tri (č. 1, 18 a 57) nevyhovujúcu citlivosť – nedostatočne alebo veľmi slabo rozlišovali v teste žiakov menej úspešných od žiakov v teste úspešnejších. V našej analýze budeme interpretovať úlohy na základe štatistických ukazovateľov. Poukážeme najmä na ich obťažnosť a citlivosť. Úloha s výberom odpovede č. 3 bola obťažná (25,4 %), avšak s vyhovujúcou citlivosťou (40,1 %).

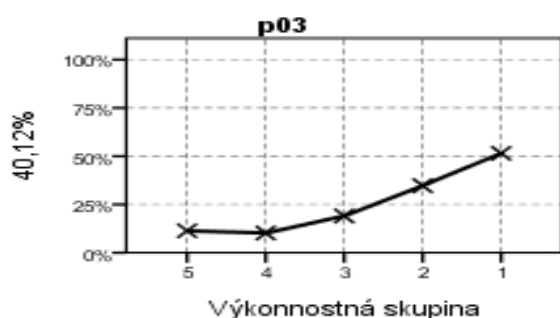
03 Z ukážky 1 vyplýva, že autor považuje knižnice za inštitúcie, ktoré

- (A) by svojou činnosťou mali šíriť kultúru a podporiť vzdelanosť ľudí.
- (B) ponúkajú záujemcom širokú škálu krásnej a odbornej literatúry.
- (C) v minulosti mali oveľa väčší vplyv než televízia či počítače v súčasnosti.
- (D) za určitých podmienok môžu ovplyvniť profesijné smerovanie čitateľov.

Tab. 7 Analýza distraktorov položky č. 3 s výberom odpovede

		A03	B03	C03	D03	X03
1	P. Bis.	-,16	-,10	-,10	,32	-,07
2	p	,14	,08	,52	,25	,01
3	N	115,00	66,00	438,00	212,00	5,00

Z analýzy distraktorov vidno, že správnu odpoveď D si volilo menej žiakov ako distraktor C. Distraktory A, B a C majú zápornú hodnotu *P. Bis.*, to znamená, že si ich volili žiaci v teste menej úspešní. Distraktor C si volilo najviac žiakov, čo svedčí o nepochopení textu, resp. o nepozornom čítaní.

Obr. 6 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Na grafe je vidieť vyhovujúcu citlivosť úlohy. Položka dostatočne rozlíšila žiakov v teste úspešných od žiakov v teste menej úspešných. Najvyššiu úspešnosť podľa grafu dosiahla najlepšia pätina testovaných žiakov, ale aj tí riešili úlohu s úspešnosťou len okolo 40 %. Hodnotu obťažnej úlohy vykázala aj úloha č. 25 (31,8 %) s vyhovujúcou citlivosťou (31,7 %).

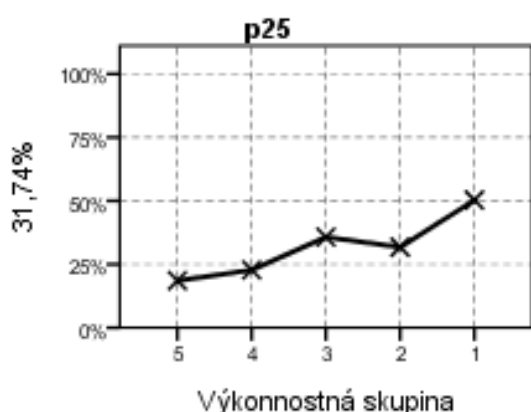
25 Z ukážky 4 vyplýva, že

- (A) Eiffelovu vežu postavili za 26 mesiacov.
- (B) monument stojí stabilne za každého počasia.
- (C) výška železnej dámy je kolísavá.
- (D) každý rok sa na vežu minie 60 ton farby.

Tab. 8 Analýza distraktorov položky č. 25 s výberom odpovede

		A25	B25	C25	D25	X25
1	P. Bis.	,01	-,15	,18	-,18	,00
2	p	,53	,08	,32	,07	,00
3	N	441,00	64,00	266,00	61,00	3,00

Z analýzy distraktorov vidno, že správnu odpoveď C si volilo menej žiakov ako distraktor A. Distraktory B a D majú zápornú hodnotu *P. Bis.*, volili si ich žiaci v teste menej úspešní. Distraktor A si volilo najviac žiakov, má kladnú hodnotu, volili si ho aj žiaci v teste úspešní, čo opäť svedčí o nepochopení textu, resp. o nepozornom čítaní. Distraktor A hovorí presne/len o 26 mesiacoch, ale z 1. bodu textu vyplýva, že Eiffelovu vežu postavili za 26 mesiacov a 5 dní. O kolísavej výške železnej dámy (C) hovorí 4. bod textu: 15, 24 centimetra – presne toľko veža vzrastie počas horúcich dní.

Obr. 7 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Na grafe vidieť, že úloha bola na hranici vyhovujúcej citlivosti. Položka slabo rozlíšila žiakov v teste úspešných od žiakov v teste menej úspešných. Najvyššiu úspešnosť podľa grafu dosiahla najlepšia pätina testovaných žiakov, ale aj tí čítali text nepozorne. Úloha č. 50 s výberom odpovede patrila medzi stredne obťažnú úlohu (52,5 %) s vyhovujúcou mierou obťažnosti (55,1 %).

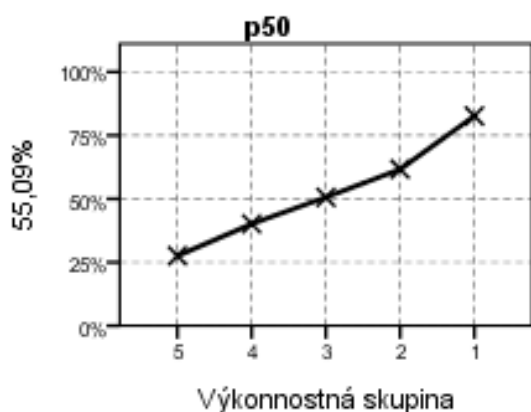
50 Ktorá možnosť charakterizuje podľa ukážky 7 vzťah medzi manželmi?

- (A) Vládla medzi nimi otvorenosť a úprimnosť.
- (B) Vládla medzi nimi vzájomná dôvera a láska.
- (C) Manžel skrýva nejaké tajomstvo pred manželkou.
- (D) Manželka nepochybuje o úprimnosti slov manžela.

Tab. 9 Analýza distraktorov položky č. 50 s výberom odpovede

		A50	B50	C50	D50	X50
1	P. Bis.	-,12	-,19	,35	-,20	,00
2	p	,22	,12	,53	,12	,01
3	N	184,00	101,00	439,00	101,00	11,00

Správnu odpoveď C si volila väčšina žiakov. Distraktory A, B a D majú zápornú hodnotu, zaujímavé boli pre žiakov v teste menej úspešných. Úloha si vyžadovala pozorné čítanie a presné porozumenie textu.

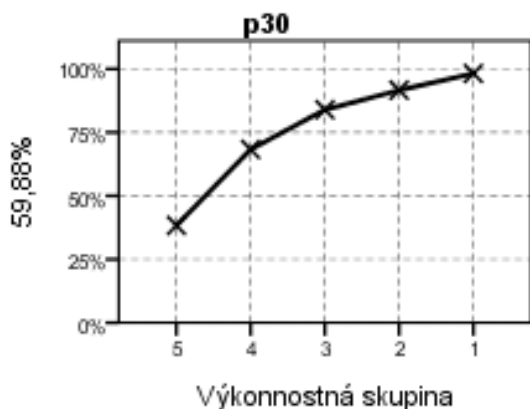

Obr. 8 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Na grafe vidieť, že úloha mala veľmi dobrú citlivosť, položka dobre rozlíšila žiakov v teste úspešných od žiakov v teste menej úspešných. Príkladom ľahkej položky (76,1 %), ktorá vykázala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť (59,9 %) je úloha s krátkou odpoveďou č. 30.

30 Eiffelova veža podľa ukážky 4 stratila titul najvyššej stavby sveta v roku _____.

Správna odpoveď: 1930

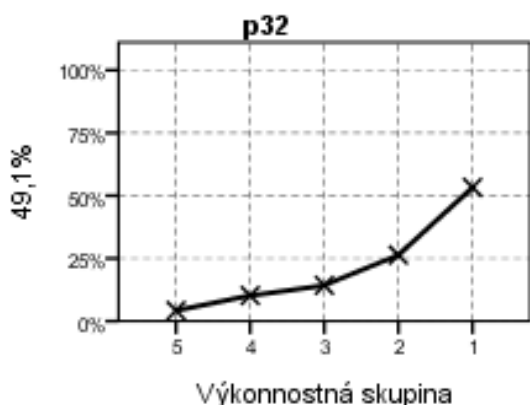
Obr. 9 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Na grafe vidieť, že úloha dostatočne rozlíšila žiakov v teste úspešných od žiakov v teste menej úspešných. Úlohou žiakov bolo v texte nájsť rok vzniku Eifelovej veže a údaj, kedy bolo jej prvenstvo prekonané.

2.2.2 Jazyk

Priemerná úspešnosť dosiahla hodnoty 41,5 % (gymnázia 51,7 %, ostatné stredné školy 35,1%). V lexicológii (8 úloh) bolo špecifickým cieľom úloh aplikovať vedomosti z oblasti lexicológie, položky preverovali myšlienkové operácie – aplikáciu, analýzu, dedukciu a reprodukciu. Zo štatistických analýz reprodukuje, že úlohy č. 32 a 36 boli pre žiakov obťažné, ostatné úlohy sa umiestnili v pásme stredne obťažných úloh. Všetky úlohy mali vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť. Úloha s krátkou odpoveďou č. 32 bola vyhodnotená ako obťažná (21,7 %), mala ale dobrú rozlišovaciu schopnosť (49,1 %). Žiaci mali v tejto úlohe aplikovať svoje vedomosti z lexicológie o tvorbe slov. Túto úlohu vynechalo a neriešilo až 43,8 % žiakov.

- 32** Utvorte zo slova *rozptyl* slovesné podstatné meno s významom pobavenie, zábava.
Správna odpoveď: rozptýlenie

Obr. 10 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Na grafe vidno, že úloha dostatočne rozlíšila menej úspešných a úspešných žiakov, ktorí úlohu riešili s úspešnosťou len niečo nad 50 %. Položka overovala tvorbu slov, slovnú zásobu. Úloha s výberom odpovede č. 36 rovnako testovala slovnú zásobu. Žiaci mali porozumieť slovu *ťarchavá* v kontexte so stavom slovnej zásoby – s používaním starých a vznikom nových slov.

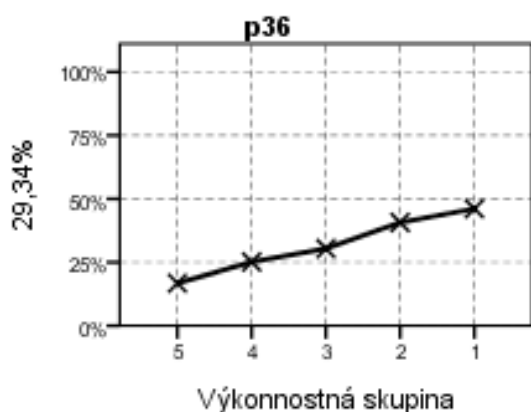
36 V ktorej možnosti sa nachádza slovo, ktorým môže byť (podľa slov autora ukážky 5) *dnešná doba ťarchavá*?

- (A) prírodoveda
- (B) samoobsluha
- (C) webstránka
- (D) knihoveda

Tab. 10 Analýza distraktorov položky č. 36 s výberom odpovede

		A36	B36	C36	D36	X36
1	P. Bis.	-,08	-,17	,19	,01	,02
2	p	,14	,18	,32	,35	,01
3	N	118,00	147,00	266,00	294,00	10,00

Z tabuľky možno vyčítať, že správnu odpoveď C si volilo o málo menej žiakov ako distraktor D, ktorý má kladnú hodnotu *P. Bis.*, volili si ho žiaci v teste úspešní. Distraktory A a B si volili žiaci v teste menej úspešní približne v rovnakom počte. Úloha bola zameraná na slovnú zásobu a na myšlienkovú operáciu dedukcie. Staré slová hovoria o sebe, že žijú len v starých knihách, čo viedlo mnohých žiakov k označeniu distraktora D. Webstránka (C) je nové slovo, slovo dnešnej doby, ktorá je *ťarchavá* inými, rozumej novými slovami. Celková priemerná úspešnosť žiakov v tejto položke sa pohybovala na úrovni 31,8 %, čo znamená, že sa úloha zaradila do pásma obťažných položiek.

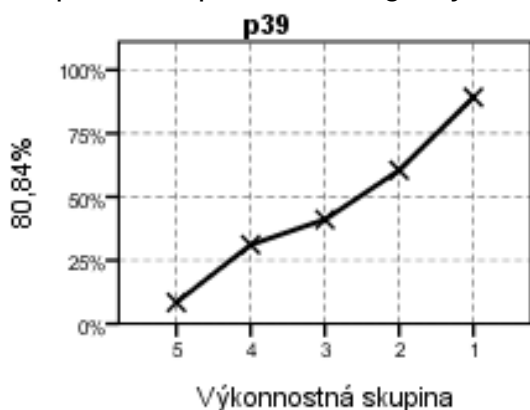

Obr. 11 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf rozlišuje žiakov v teste úspešných a menej úspešných. Najlepšia výkonnostná skupina dosiahla úspešnosť pod 50 %, čo svedčí o možnom neporozumení významu slova v danom kontexte. Najlepšiu rozlišovaciu schopnosť (80,8 %) dosiahla úloha s krátkou odpoveďou č. 39, ktorá preverovala jazykovednú terminológiu a patrila medzi stredne obťažné úlohy (46,1 %). Úloha mala vysokú vynechanosť a neriešenosť (38,2 %), čo svedčí o nedostatočnom zvládnutí terminológie.

39 V jazykovede sa nové slová nazývajú odborným názvom _____.

Správna odpoveď: neologizmy

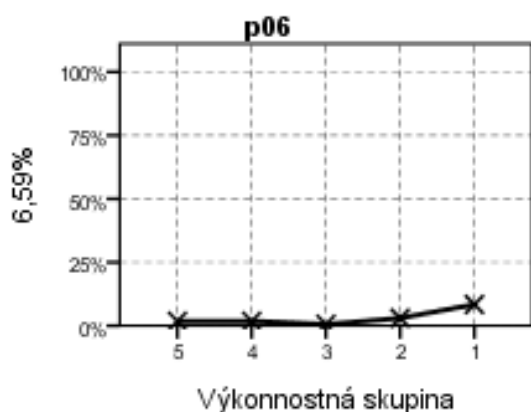
Obr. 12 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Graf naznačuje vysokú citlivosť úlohy, ktorá stúpa adekvátne k postaveniu výkonnostných skupín. Priemerná úspešnosť v lexikológii dosiahla hodnoty 43,1 %. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s 53,4 %. Pri žiakoch ostatných stredných škôl sme zaznamenali úspešnosť 36,7 %.

V morfológii (10 úloh) bolo špecifickým cieľom úloh aplikovať vedomosti z oblasti morfológie, položky testovali myšlienkové operácie – aplikáciu, analýzu a transformáciu. Podľa štatistických výsledkov úloha č. 6 patrila medzi veľmi obťažné (3,1 %). Päť úloh bolo v pásme obťažných úloh, ostatné úlohy boli podľa štatistických ukazovateľov vyhodnotené v pásme stredne obťažných položiek. Nedostatočnú citlivosť preukázali úlohy č. 6 (6,6 %) a č. 21 (16,2 %). Ostatné úlohy mali dostatočnú citlivosť, dobre rozlišovali žiakov. Najobťažnejšou úlohou z morfológie a v celom teste bola úloha s krátkou odpoveďou č. 6. Úloha vyšla ako veľmi obťažná (3,1 %) s nedostatočnou citlivosťou 6,6 %.

06 Utvorte z nedokonavého slovesa *preháňať* dokonavý tvar v 2. osobe jednotného čísla rozkazovacieho spôsobu.

Správna odpoveď: prežeň

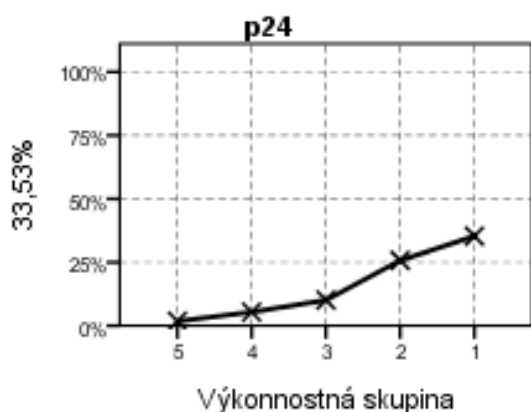

Obr. 13 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu možno vyčítať, že s transformáciou slovesného tvaru z nedokonavého na dokonavý mali problém aj žiaci najlepšej výkonnostnej skupiny. Úloha mala vynechanosť a neriešenosť 16,0 %. V pásme obťažných úloh (15,7 %) vyšla úloha č. 24, ktorá takisto skúšala slovesný tvar. Žiaci mali pretransformovať neurčitý slovesný tvar na určitý.

24 Nahradte neurčitý slovesný tvar *tresnúc* z poslednej vety ukážky 3 určitým slovesným tvarom (v 1. osobe, jednotného čísla, mužského rodu, minulého času a oznamovacieho spôsobu).

Správna odpoveď: tresol som

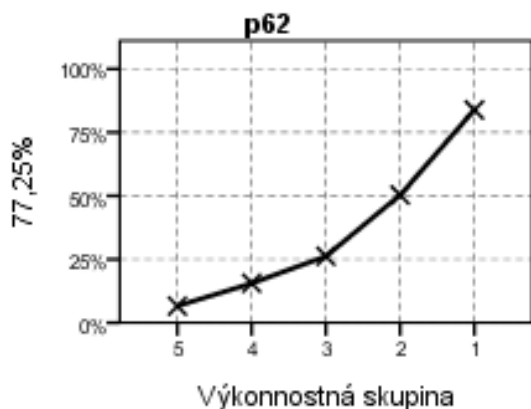

Obr. 14 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Graf naznačuje síce dostatočnú citlivosť (33,5 %), ale úloha slabo rozlíšila žiakov v teste úspešných od žiakov v teste menej úspešných. Najlepšiu rozlišovaciu schopnosť (77,2 %) dosiahla úloha s krátkou odpoveďou č. 62, ktorá preverovala tvorbu neurčitku a tiež bola obťažná (36,5 %). Úloha mala vynechanosť 30,6 % a vysokú neriešenosť 41,3 %.

62 Ako sa nazýva slovesný tvar zvýraznených slovies v ukážke 8?

Správna odpoveď: neurčitok

Obr. 15 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf vykazuje výborné rozlíšenie žiakov v teste úspešných a menej úspešných (77,2 %). Priemerná úspešnosť v morfológii dosiahla 31,0 %. Žiaci gymnázií dosiahli 41,5 % a ostatných stredných škôl 24,4 %.

V syntaxi (4 úlohy) bolo špecifickým cieľom úloh aplikovať vedomosti z oblasti syntaxe, položky preverovali myšlienkové operácie – aplikáciu a analýzu. Jedna úloha s krátkou odpoveďou (č. 63) bola v pásme veľmi obťažných úloh, jedna úloha s výberom odpovede (č. 60) bola podľa štatistických ukazovateľov v pásme obťažných položiek. Úlohy mali nedostatočnú citlivosť. Ostatné úlohy boli stredne obťažné s dobrou rozlišovacou schopnosťou. Úloha s výberom odpovede č. 60 bola obťažná (25,8 %) a mala nedostatočnú citlivosť (24,0 %). Úlohou žiakov bolo aplikovať vedomosti o písaní čiarky v súvetí.

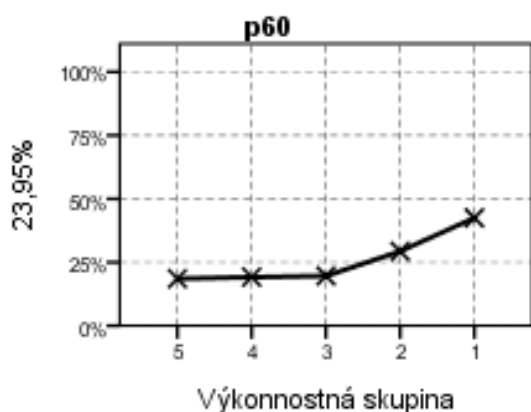
60 Ktorá veta je napísaná správne?

- (A) Malé teleso odstránime z rany pinzetou, i vodou.
- (B) Malé teleso odstránime z rany alebo pinzetou, alebo vodou.
- (C) Teleso sa ľahšie odstraňuje z rany pinzetou, ako čistou vodou.
- (D) Teleso odstraňujeme z rany pomocou pinzety, a vody.

Tab. 11 Analýza distraktorov položky č. 60 s výberom odpovede

		A60	B60	C60	D60	X60
1	P. Bis.	,04	,17	-,09	-,12	,00
2	p	,20	,26	,35	,18	,01
3	N	168,00	216,00	292,00	154,00	5,00

Z analýzy distraktorov vidíme, že správnu odpoveď B si volilo menej žiakov, ako distraktor C. Distraktor A má kladnú hodnotu *P. Bis.*, volili si ho žiaci v teste úspešní, distraktor C si volili žiaci v teste menej úspešní.

Obr. 16 Distribúcia úspešnosti a citlivost'

Graf poukazuje na nedostatočnú rozlišovaciu schopnosť danej položky. Aj celkovo v teste úspešní žiaci ju riešili s úspešnosťou pod 50 %. Ukážkou stredne obťažnej úlohy (47,8 %) s dobrou rozlišovacou schopnosťou je úloha s výberom odpovede č. 13.

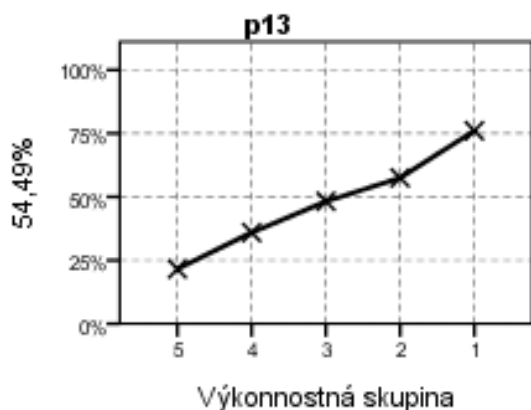
13 Veta ...s nami ži a myslí na radosť! je

- (A) jednoduchá rozvitá.
- (B) jednoduchá jednočlenná.
- (C) podradovacie súvetie.
- (D) priraďovacie súvetie.

Tab. 12 Analýza distraktorov položky č. 13 s výberom odpovede

		A13	B13	C13	D13	X13
1	P. Bis.	-,11	-,20	-,15	,33	,01
2	p	,28	,13	,11	,48	,01
3	N	238,00	105,00	88,00	400,00	5,00

Z tabuľky vyčítame, že správnu odpoveď D si volilo najviac žiakov. Distraktory A, B a C si volili žiaci v teste menej úspešní. Úloha bola zameraná na určenie správneho druhu vety.

Obr. 17 Distribúcia úspešnosti a citlivost'

Úloha dobre (54,5 %) rozlíšila žiakov v teste menej úspešných od žiakov v teste úspešných. Úspešnosť stúpa adekvátne k postaveniu výkonnostných skupín. Priemerná úspešnosť v syntaxi bola 34,0 %. Úspešnejší boli žiaci gymnázií so 44,2 %, ostatné stredné školy dosiahli úspešnosť 27,6 %.

Z oblasti štylistika/sloh obsahoval test 5 úloh. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z oblasti štylistiky, položky testovali myšlienkové operácie – analýzu a aplikáciu. Úloha s výberom odpovede č. 26 bola podľa štatistických ukazovateľov ľahká a vykazovala kritickú citlivosť (-9,6 %). Ostatné úlohy boli v pásme stredne obťažných úloh, mali dobrú rozlišovaciu schopnosť, až na úlohu č. 2, ktorá mala nevyhovujúcu citlivosť. Žiaci v úlohe č. 26 mali žiaci identifikovať text ukážky.

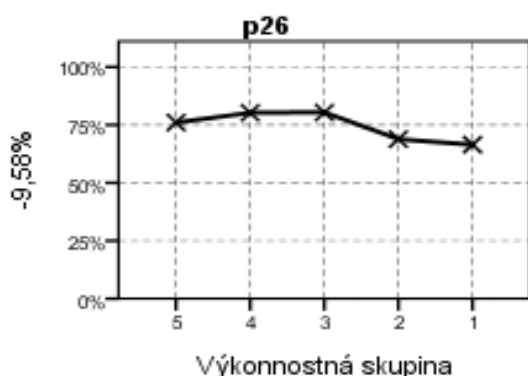
26 Text v ukážke 4 je

- (A) tabuľka.
- (B) rozprávanie.
- (C) informácia.
- (D) zoznam.

Tab. 13 Analýza distraktorov položky č. 26 s výberom odpovede

		A26	B26	C26	D26	X26
1	P. Bis.	-,09	-,06	-,13	,18	-,03
2	p	,01	,02	,74	,22	,00
3	N	11,00	15,00	622,00	187,00	1,00

Ako vidíme v tabuľke, úloha síce vykázala úspešnosť ľahkej úlohy, žiaci, ktorí boli v teste úspešní, s ňou však mali problémy. Správna odpoveď C má zápornú hodnotu *P. Bis.* aj keď si ju vybralo najviac žiakov. Volilo si ju viac žiakov v teste menej úspešných ako žiakov v teste úspešných. Tí si volili aj distraktor D, ktorý má kladnú hodnotu. Mnoho žiakov v teste úspešných si neuvedomilo rozdiel medzi informáciami, ktoré sú zhrnuté v bodoch a zoznamom.

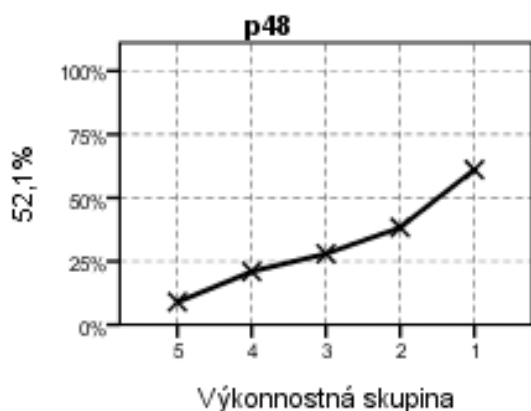
Obr. 18 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Pri pohľade na graf zistíme zaujímavú skutočnosť, že výsledky piatej výkonnostnej skupiny sú lepšie ako výsledky najúspešnejších žiakov. Graf stúpa pri výsledkoch piatej, štvrtej a tretej výkonnostnej skupiny, ktorá dosiahla najlepší výsledok. Graf potom klesá, druhá výkonnostná skupina dosiahla slabšie výsledky ako piata a o málo lepšie výsledky ako prvá. Priemerná úspešnosť v štylistike dosiahla hodnotu 58,7 %. Úspešnejší boli žiaci gymnázií so 64,7 %, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 54,9 %.

V oblasti zvuková stránka jazyka (5 úloh) bolo špecifickým cieľom aplikovať vedomosti z oblasti fonetiky a fonológie. Položky testovali myšlienkovú operáciu – aplikáciu, dedukciu a reprodukciu. Úloha s krátkou odpoveďou (č. 48) bola v pásme obťažných položiek (31,5 %) s dostatočnou citlivosťou (52,1 %). Úloha s výberom odpovede č. 45 bola v pásme ľahkých úloh (76,3 %) s nedostatočnou citlivosťou (28,7 %). Ostatné úlohy boli podľa štatistických ukazovateľov v pásme stredne obťažných položiek s vyhovujúcou citlivosťou. Úloha č. 48 overuje použitie interpunkcie.

48 Ktorým interpunkčným znamienkom možno plnohodnotne nahradiť pomlčku v poslednej vete ukážky 6?

Správna odpoveď: dvojbodkou

Obr. 19 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf naznačuje dostatočnú rozlišovaciu schopnosť úlohy. Úspešnosť stúpa adekvátne k postaveniu výkonnostných skupín. Úloha č. 45 testovala hláskoslovie.

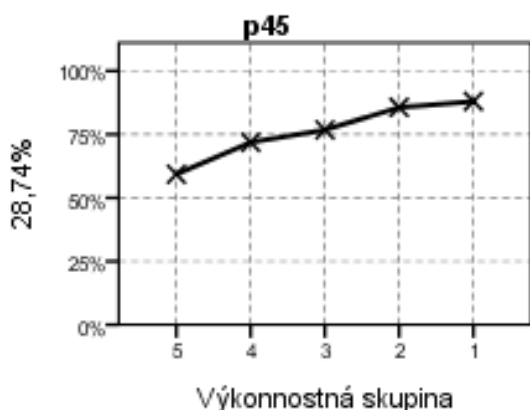
45 V ktorej možnosti sa nachádza mäkká spoluhláska?

- (A) *treba*
- (B) *chrbtice*
- (C) *stránku*
- (D) *problém*

Tab. 14 Analýza distraktorov položky č. 45 s výberom odpovede

		A45	B45	C45	D45	X45
1	P. Bis.	-,15	,20	-,15	-,04	-,02
2	p	,06	,76	,06	,11	,00
3	N	47,00	638,00	54,00	93,00	4,00

Z tabuľky vyčítame, že správnu odpoveď B si volila väčšina žiakov. Distraktory A, C a D majú zápornú hodnotu, volili si ich žiaci v teste menej úspešní. Úloha skúšala kategorizáciu spoluhlások, učivo preberané na základnej škole, preto určiť mäkkú spoluhlásku nerobilo žiakom problém.

Obr. 20 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu vidieť nedostatočnú rozlišovaciu schopnosť položky, úloha bola ľahká, s vysokou úspešnosťou ju riešili aj žiaci v teste menej úspešní. Priemerná úspešnosť vo zvukovej stránke jazyka bola 45,8 %. Úspešnejší boli žiaci gymnázií so 60,9 %, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 36,4 %.

Jazyk a reč (4 úlohy) – špecifickým položiek úloh bolo aplikovať vedomosti z oblasti učiva o jazyku a reči, položky testovali myšlienkové operácie – aplikáciu, dedukciu a porozumenie. Úloha č. 51 bola obťažná (27,9 %), ostatné úlohy vykázali strednú hodnotu obťažnosti. Všetky úlohy mali dobrú citlivosť, rozlišovali úspešných a menej úspešných žiakov. Úloha č 51 skúšala väzbu slovies s podstatnými menami. Žiaci museli nájsť správny tvar podstatných mien v akuzatívne.

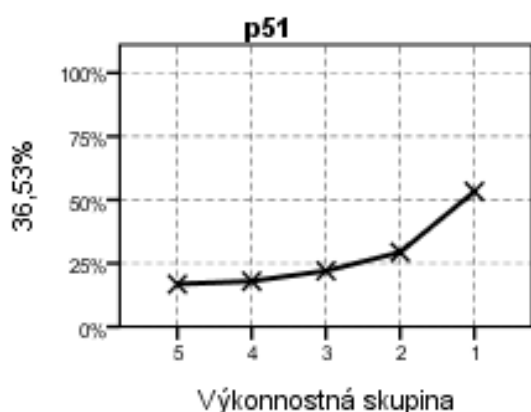
51 V ktorej možnosti sú uvedené správne tvary podstatných mien vo väzbe so slovesom *zaujímať sa*?

- (A) o histórii, o chirurgii, o matematike
- (B) o dejepis, o našu obec, o laboratórium
- (C) o teba, o spolužiakov, o športovcov
- (D) o literatúru, o výskume, o rastliny

Tab. 15 Analýza distraktorov položky č. 51 s výberom odpovede

		A51	B51	C51	D51	X51
1	P. Bis.	-,12	,27	-,10	-,07	-,06
2	p	,39	,28	,16	,17	,01
3	N	323,00	233,00	134,00	140,00	5,00

Z analýzy distraktorov vyplýva, že správnu odpoveď B si volilo menej žiakov ako distraktor A. Distraktory A, C a D majú zápornú hodnotu, volili si ich žiaci v teste menej úspešní. Bolo potrebné určiť správny pád podstatného mena, ktoré sa viaže so slovesom *zaujímať sa*. Žiaci si mali položiť správnu pádovú otázku *zaujímať sa o koho/čo?* Na základe otázky následne vybrať správny tvar podstatných mien, ktoré boli ponúknuté v možnostiach. Slabé zvládnutie úlohy svedčí o nedostatočnom nezvládnutí hovorovej roviny spisovnej slovenčiny.

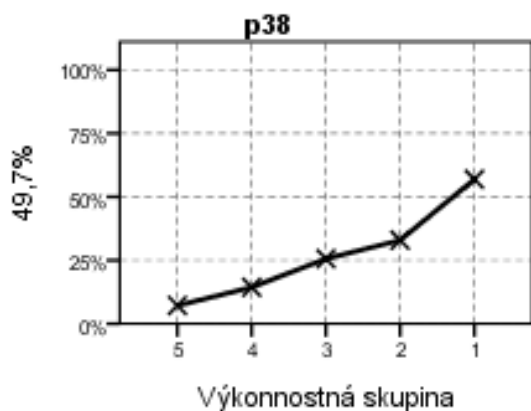
Obr. 21 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf naznačuje dostatočnú rozlišovaciu schopnosť úlohy. Úspešnosť stúpa veľmi miene, výrazný rozdiel je len medzi žiakmi druhej a prvej výkonnostnej skupiny. Priemerná úspešnosť oblasti jazyka reč bola 45,0 %. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 53,5 %, žiaci ostatných stredných škôl 39,6 %.

2.2.3 Literatúra

Priemerná úspešnosť dosiahla 43,7 % (gymnázia 54,5 %, ostatné stredné školy 36,9%). V oblasti literárna história (8 úloh) – špecifickým cieľom položiek bolo aplikovať vedomosti z dejín literatúry, nadväzovali na autorov a diela z odporúčanej literatúry. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikáciu, dedukciu a reprodukciu. Jedna položka s krátkou odpoveďou (č. 38) bola podľa štatistických ukazovateľov v pásme obťažných úloh (27,4 %). Ostatné úlohy boli v pásme stredne obťažných úloh. Úloha č. 20 mala nedostatočnú rozlišovaciu schopnosť. Úloha č. 38 skúšala vedomosti o súčasnej humoristickej tvorbe.

- 38** Milana Lasicu možno nazvať zakladateľom slovenského kabaretu. Napíšte správne celé meno jeho kolegu, partnera, s ktorým spolupracoval v tomto žánri mnoho rokov.
Správna odpoveď: Július Satinský

Obr. 22 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Graf naznačuje dobrú rozlišovaciu schopnosť úlohy (49,7 %), ktorá stúpa adekvátne s výkonnostnými skupinami. Úloha robila žiakom problémy, aj keď sa mená Lasica a Satinský nachádzajú v cieľových požiadavkách. Je možné, že v čase EČ MS žiaci látku o malých javiskových formách nemali ešte dostatočne zvládnutú. Túto úlohu vynechalo a neriešilo až 43,2 % žiakov. Úloha s výberom odpovede č 20 bola medzi stredne obťažnými položkami (57,7 %), skúšala vedomosti o satirickej literatúre.

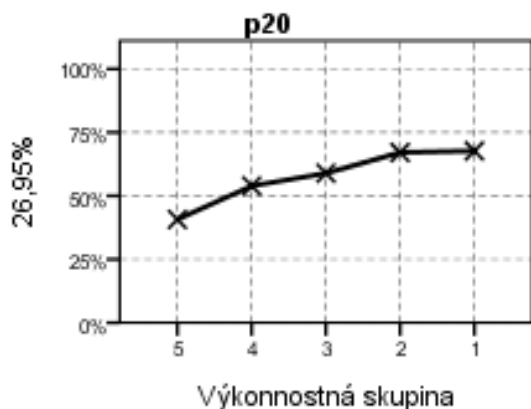
- 20** Ktoré z literárnych diel nevyužíva humor, iróniu alebo satiru?

- (A) Ján Kalinčiak: Reštaurácia
(B) Stanislav Šteпка: Jááánošíík
(C) Martin Kukučín: Neprebudený
(D) Janko Jesenský: Slniečny kúpeľ

Tab. 16 Analýza distraktorov položky č. 20 s výberom odpovede

		A20	B20	C20	D20	X20
1	P. Bis.	-,13	-,12	,17	,00	-,08
2	p	,14	,08	,58	,19	,01
3	N	121,00	69,00	482,00	158,00	6,00

Z tabuľky vyčítame, že správnu odpoveď C si volila väčšina žiakov. Distraktory A a B majú zápornú hodnotu, volili si ich žiaci v teste menej úspešní.

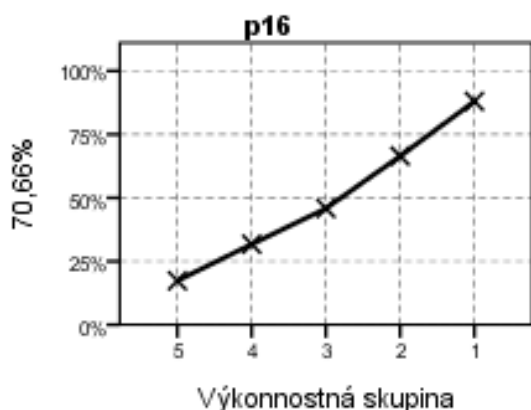
Obr. 23 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Graf naznačuje nedostatočnú rozlišovaciu schopnosť úlohy. Úspešnosť stúpa veľmi mierne, aj žiaci slabších výkonnostných skupín riešili úlohu s pomerne vysokou úspešnosťou. Od žiakov druhej a prvej výkonnostnej skupiny, ktorých výkon je na rovnakej úrovni, sa očakávala vyššia úspešnosť. Priemerná úspešnosť v literárnej histórii bola 42,1 %. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 51,4 %, žiaci ostatných stredných škôl 36,2 %.

Literárna teória (4 úlohy) – špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z teórie literatúry. Úlohy mali testovať myšlienkové operácie – aplikáciu a dedukciu. Všetky úlohy boli podľa štatistických ukazovateľov stredne obťažné a mali dobrú rozlišovaciu schopnosť. Úloha s krátkou odpoveďou č. 16 skúšala umelecké výrazové prostriedky, personifikáciu.

16 Vypíšte z tretieho verša prvej strofy ukážky 2 zosobňovanie.

Správna odpoveď: stromy hovoria

Obr. 24 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Graf vypovedá, že úloha bola stredne obťažná (49,9 %) a mala veľmi dobrú rozlišovaciu schopnosť. Úlohu vynechalo a neriešilo 17,9 % žiakov. Žiaci mali aplikovať svoje vedomosti o umeleckých jazykových prostriedkoch, ktoré im robia ťažkosti.

Priemerná úspešnosť v oblasti literárnej teórie dosiahla hodnotu 46,9 %. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 60,8 %, žiaci ostatných stredných škôl 38,3 %. Po vyhodnotení testu konštatujeme, žiaci gymnázií sú vo všetkých oblastiach testu úspešnejší ako žiaci ostatných stredných škôl. Rozdiely v úspešnosti podľa druhu školy boli stredne vecne významné. Všetky tieto položky boli ľahšie pre žiakov gymnázií.

Tab. 17 Úspešnosť žiakov podľa druhu školy v jednotlivých oblastiach

SJSL	Priemer		
	Druh školy		
	GYM	ostatné	spolu
Čítanie s porozumením	57,6	42,9	48,6
Jazyková zložka	51,7	35,1	41,5
Lexikológia	53,4	36,7	43,1
Morfológia	41,5	24,4	31,0
Syntax	44,2	27,6	34,0
Štylistika (sloh)	64,7	54,9	58,7
Zvuková stránka jazyka	60,9	36,4	45,8
Jazyk a reč	53,5	39,6	45,0
Literárna zložka	54,5	36,9	43,7
Literárna história	51,4	36,2	42,1
Literárna teória	60,8	38,3	46,9

3 Vyhodnotenie PFIČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

3.1 Výber tém

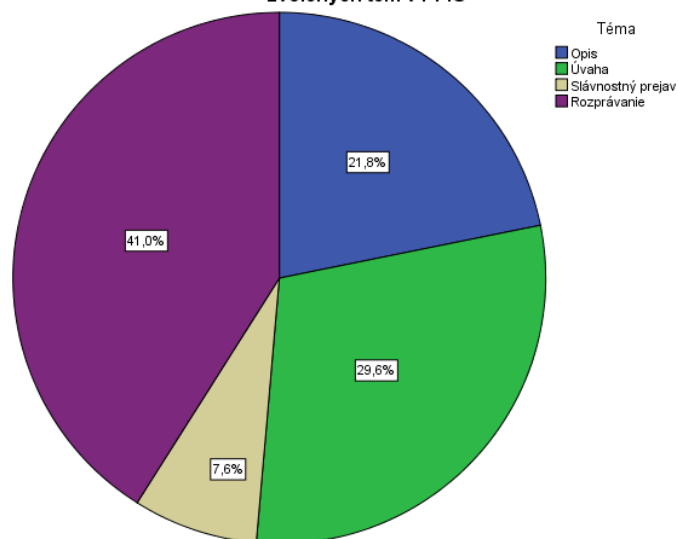
PFIČ zo SJSL písalo 1 701 žiakov zo 60 škôl, ktorí mali na výber nasledovný súbor tém:

1. *Zima konečne odchádza* (Opis)
2. „Nie je dôležité, čo si dokázal v škole, ale to, čo dokážeš v živote.“ Albert Einstein
(Úvaha)
3. *Ďakujeme, milí rodičia!* (Slávnostný prejav na stužkovej slávnosti)
4. *To predsa nemôže byť pravda!* (Rozprávanie)

Tab. 18 Výber tém

	Počet	%
Opis	371	21,8
Úvaha	503	29,6
Slávnostný prejav	129	7,6
Rozprávanie	698	41,0
Spolu	1701	100,0

PFIČ 2017 - Slovenský jazyk a slovenská literatúra - pomerné zastúpenie
zvolených tém v PFIČ

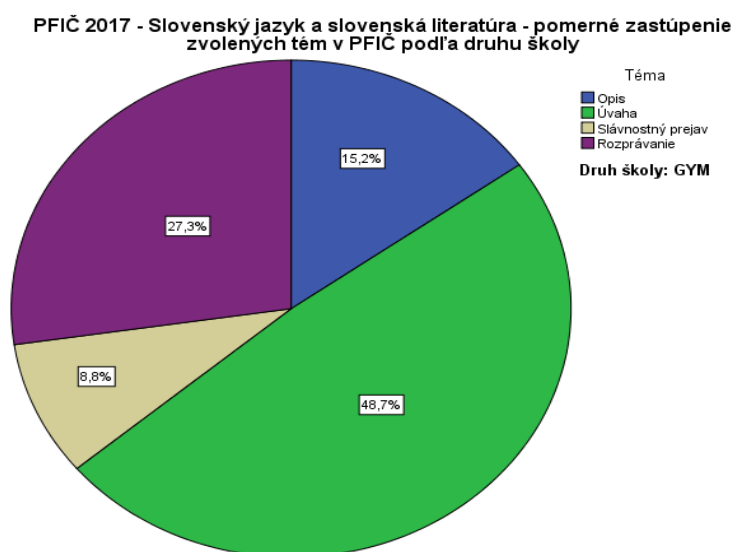

Obr. 25 Pomerné zastúpenie jednotlivých tém

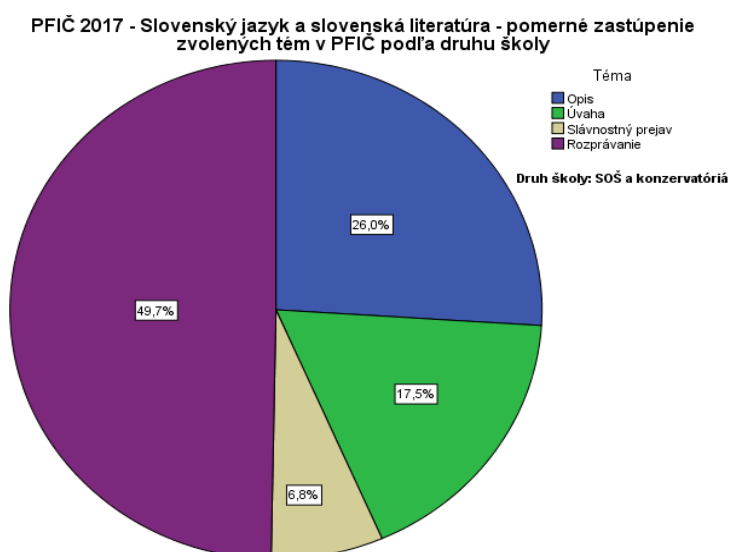
Najviac žiakov si vybralo rozprávanie (41,0 %), najmenej slávnostný prejav (7,6 %). Žiaci gymnázií si najčastejšie vybrali úvahu, nasleduje rozprávanie a opis. Najmenšie zastúpenie má slávnostný prejav. Žiaci SOŠ a konzervatórií si najviac vybrali rozprávanie, nasleduje opis a úvaha. Najmenšie zastúpenie má slávnostná prejav. Je zaujímavý fakt, že slávnostný prejav písalo o 13 žiakov SOŠ viac ako gymnazistov.

3.2 Úspešnosť PFIČ

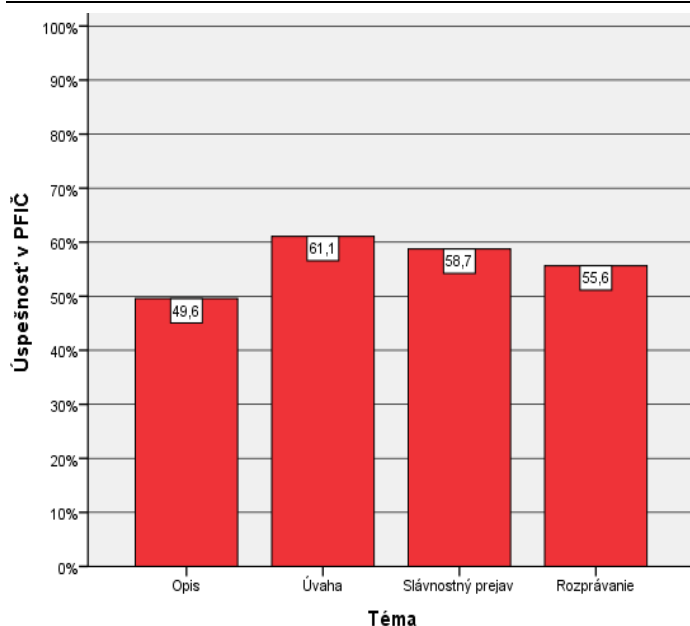
Pri analýze PFIČ nás zaujímalo, či výber témy ovplyvňuje jej úspešnosť. Nasledujúce grafy znázorňujú pomerné zastúpenie tém u žiakov gymnázií a ostatných stredných škôl a výber témy podľa druhu školy a úspešnosť žiakov v jednotlivých témach PFIČ:

Obr. 26 Výber tém podľa druhu školy – gymnáziá

Obr. 27 Výber tém podľa druhu školy – SOŠ a konzervatóriá

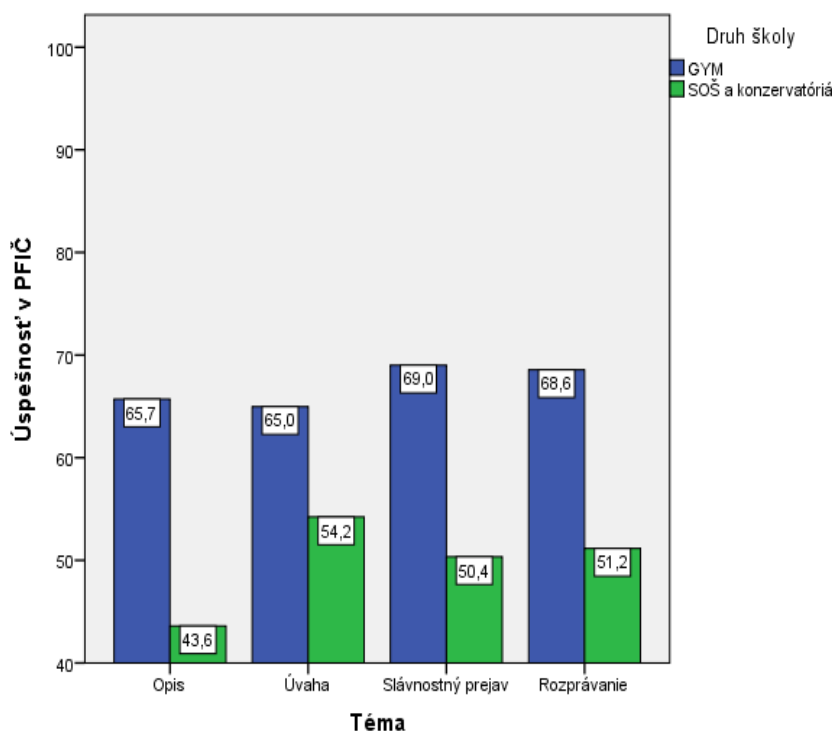

Obr. 28 Úspešnosť podľa tém

V nasledujúcej tabuľke je zobrazená úspešnosť žiakov gymnázií a stredných odborných škôl a konzervatórií podľa zvolenej témy.

Tab. 19 Úspešnosť PFIČ podľa druhu školy

Téma	Druh školy	N	Priemer
Opis	GYM	100	65,7
	SOŠ a konzervatóriá	271	43,6
	Spolu	371	49,6
Úvaha	GYM	321	65,0
	SOŠ a konzervatóriá	182	54,2
	Spolu	503	61,1
Slávnostný prejav	GYM	58	69,0
	SOŠ a konzervatóriá	71	50,4
	Spolu	129	58,7
Rozprávanie	GYM	180	68,6
	SOŠ a konzervatóriá	518	51,2
	Spolu	698	55,6

Obr. 29 Úspešnosť PFIČ podľa druhu školy

Výsledky žiakov gymnázií boli vo všetkých témach lepšie ako výsledky žiakov SOŠ a konzervatórií, a to na úrovni strednej vecnej významnosti v opise, slávnostnom prejave a rozprávaní, a na úrovni miernej vecnej významnosti v úvahe.

Tab.20 Úspešnosť PFIČ v častiach a celku (%)

Úsp. vo vonkajšej forme	Úsp. v obsahu textu	Úsp. v kompozícii	Úsp. v jazyku	Úsp. v pravopise	Úsp. v štýle	Úsp. v celkovom dojme	Úsp. PFIČ
71,4	69,0	67,2	46,0	22,3	55,6	61,7	56,2

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci vo vonkajšej forme, v obsahu textu, kompozícii, a v celkovom dojme. V štýle dosiahli priemerné hodnotenie 55,6 %. Opäť musíme konštatovať, že v pravopise žiaci dosahujú veľmi slabé výsledky. 22,3 % je v porovnaní s úspešnosťou v ostatných častiach veľmi nízka. Pravopis je najslabším článkom PFIČ. Mnohí žiaci ho neovládajú, hodnotenie pravopisu nerozlišuje dobrých žiakov od slabých, rezervy majú všetci. Vo všetkých oblastiach písomnej práce lepšie výsledky dosiahli žiaci gymnázií. Najlepšie zvládli žiaci vonkajšiu formu, najhoršie výsledky dosiahli aj gymnazisti v pravopise. Najväčšie rozdiely medzi žiakmi rozdelenými podľa druhu školy boli v pravopise a najmenšie v jazyku a štýle. V tabuľke je priemerný počet bodov dosiahnutý v jednotlivých oblastiach na gymnáziách a ostatných stredných školách (v %).

Tab. 21 Úspešnosť žiakov v častiach a celku PFIČ podľa druhu školy

Druh školy	Úsp. vo vonkajšej forme	Úsp. v obsahu textu	Úsp. v kompozícii	Úsp. v jazyku	Úsp. v pravopise	Úsp. v štýle	Úsp. v celkovom dojme	Úsp. PFIČ
GYM	80,2	78,3	79,1	50,5	38,3	66,2	72,6	66,4
SOŠ a konzervatóriá	65,8	63,1	59,7	43,1	12,2	48,9	54,8	49,7
Spolu	71,4	69,0	67,2	46,0	22,3	55,6	61,7	56,2

Hranicu viac ako 25 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia PFIČ MS, nedosiahlo 66 žiakov, čo predstavuje 3,8 % z celkového počtu testovaných žiakov.

4 Výsledky testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry

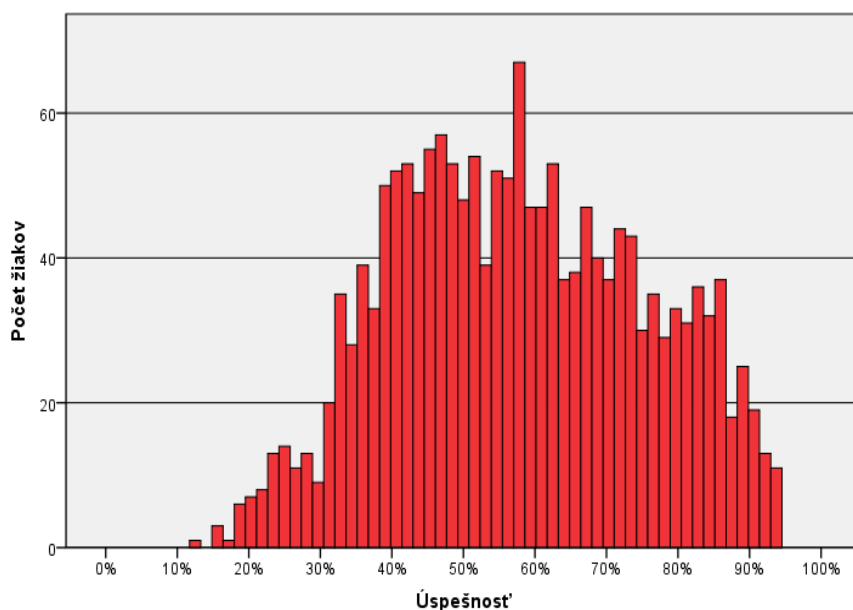
Do testovania v predmete MJL sa zapojilo 1 703 žiakov zo 60 škôl. Na papierovej forme testovania sa zúčastnilo 96,2 % stredoškolákov, elektronickú formu si zvolilo 3,8 % maturantov. Najviac škôl bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili 71,4 %, súkromné školy 20,6 % a cirkevné školy 7,9 %. Gymnáziá boli zastúpené 38,1 % a SOŠ a konzervatóriá 61,9 %. Chlapcov sa EČ MS zúčastnilo o 24 viac ako dievčat.

4.1 Úspešnosť testu EČ z maďarského jazyka a literatúry

V teste EČ z MJL dosiahli žiaci priemernú úspešnosť 57,6 %. Jedenásť žiakov dosiahlo maximálnu úspešnosť 93,8 %, jeden žiak dosiahol minimálnu úspešnosť 12,5 %.

Tab. 22 Výsledné psychometrické charakteristiky percentuálnej úspešnosti testu

	Test MJL
Počet testovaných žiakov	1703
Maximum	93,8
Minimum	12,5
Priemer	57,6
Štandardná odchýlka	17,7
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	0,4
Cronbachovo alfa	0,90
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,5

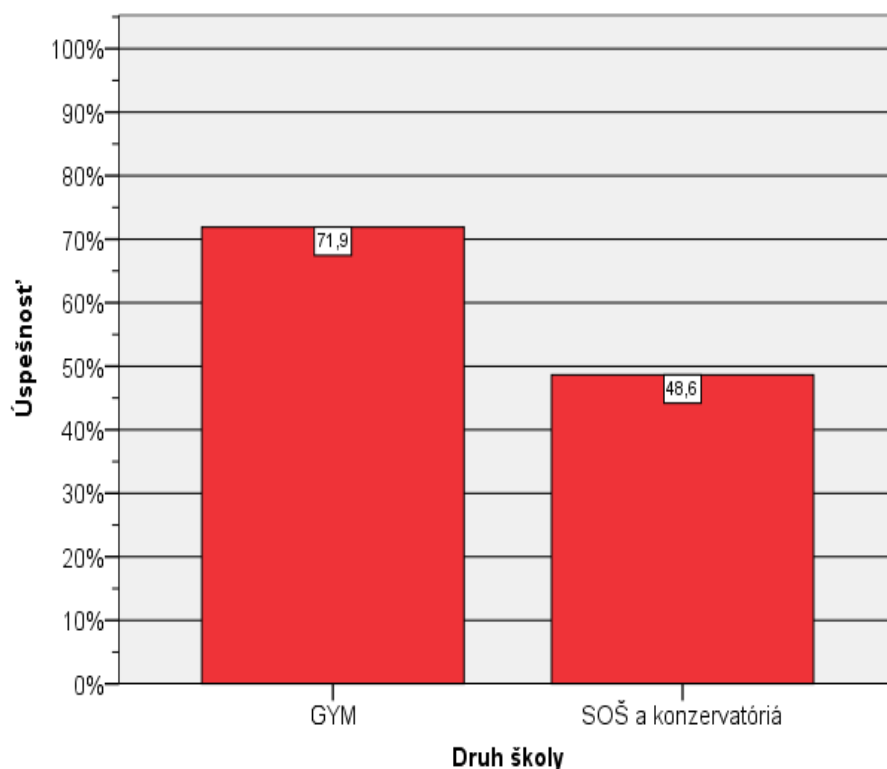
Obr. 30 Výsledný histogram

Relatívne symetricky rozložený histogram testu sa nachádza približne v strede grafu, z čoho možno usudzovať, že test z MJL bol pre testovanú populáciu primerane náročný. Spôľahlivosť merania (reliabilita testu) určená hodnotou Cronbachovo alfa 0,90 je vysoká. V nasledujúcej tabuľke uvádzame prepojenie úspešnosti a percentilu.

Tab. 23 Prepojenie úspešnosti a percentilu

Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov			
12,5	,0	1	53,1	41,9	39
15,6	,1	3	54,7	44,1	52
17,2	,2	2	56,3	47,2	51
18,8	,4	6	57,8	50,2	67
20,3	,7	7	59,4	54,1	47
21,9	1,1	8	60,9	56,9	48
23,4	1,6	13	62,5	59,7	53
25,0	2,3	14	64,1	62,8	37
26,6	3,2	11	65,6	64,9	38
28,1	3,8	13	67,2	67,2	47
29,7	4,6	9	68,8	69,9	40
31,3	5,1	20	70,3	72,3	37
32,8	6,3	35	71,9	74,4	44
34,4	8,3	28	73,4	77,0	43
35,9	10,0	39	75,0	79,5	30
37,5	12,3	33	76,6	81,3	35
39,1	14,2	50	78,1	83,4	29
40,6	17,1	52	79,7	85,1	33
42,2	20,2	53	81,3	87,0	31
43,8	23,3	50	82,8	88,8	36
45,3	26,2	55	84,4	90,9	32
46,9	29,4	57	85,9	92,8	37
48,4	32,8	53	87,5	95,0	18
50,0	35,9	48	89,1	96,0	25
51,6	38,7	54	90,6	97,5	19
			92,2	98,6	13
			93,8	99,4	11

4.2 Úspešnosť podľa druhu školy

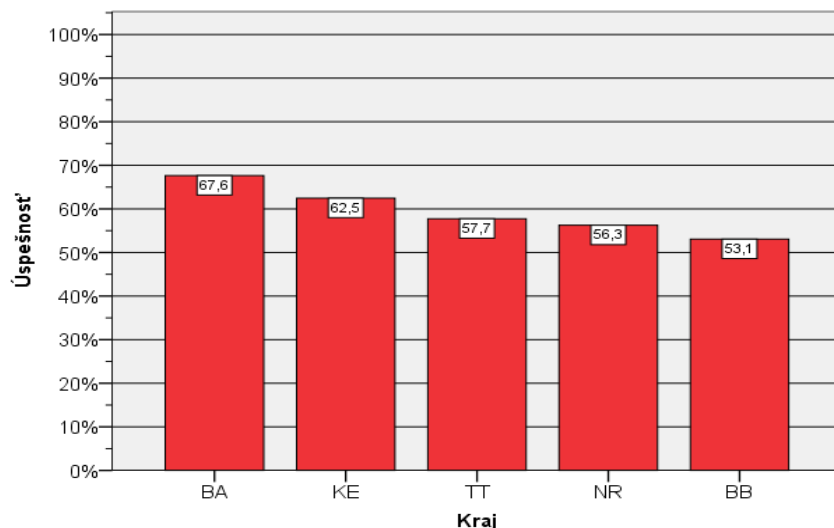
Obr. 31 Úspešnosť podľa druhu školy

Z hľadiska druhu škôl boli úspešnejší žiaci gymnázií so 71,9 %. Žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 48,6 %, rozdiel je na úrovni silnej vecnej signifikancie. Výsledky žiakov gymnázií boli podobne ako v predchádzajúcich rokoch lepšie než výsledky žiakov ostatných stredných škôl. Pretrvávajúci rozdiel v úspešnosti v neprospech SOŠ a konzervatórií dokumentuje tabuľka č. 24.

Tab. 24 Rozdiely v priemernej úspešnosti podľa druhu školy v rokoch 2009 – 2017 (v %)

Rok	GYM	SOŠ	rozdiel
2017	71,9	48,6	23,3
2016	66,4	47,1	19,3
2015	62,9	45,3	17,6
2014	60,4	45,7	14,9
2013	70,4	54,6	15,8
2012	80,0	61,6	18,4
2011	64,0	51,0	13,0
2010	68,0	54,8	13,2
2009	69,7	53,1,	16,6

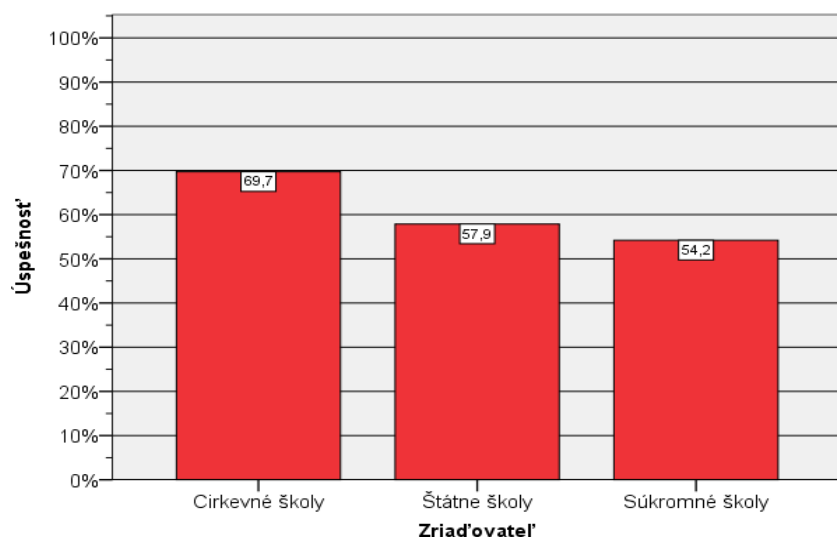
4.3 Úspešnosť podľa krajov

Obr. 32 Priemerné úspešnosti žiakov podľa krajov

Školy s vyučovacím jazykom maďarským sa nachádzajú iba v piatich krajoch Slovenska, preto sú uvedené priemerné úspešnosti iba týchto krajov. Najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci Bratislavského kraja (67,6 %) a najnižšiu žiaci Banskobystrického kraja (53,1 %). Musíme si však všimnúť aj nerovnomerné rozdelenie žiakov. Kým v Trnavskom kraji maturovalo z MJL 596 a v Nitrianskom kraji 749 žiakov, v Bratislavskom kraji iba 69 žiakov. Z tohto dôvodu rozdiel medzi Bratislavským a Banskobystrickým krajom je stredne vecne významný. Rozdiel medzi Banskobystrickým a Košickým krajom je mierne vecne významný. Rozdiely medzi výsledkami žiakov ostatných krajov nie sú vecne významné.

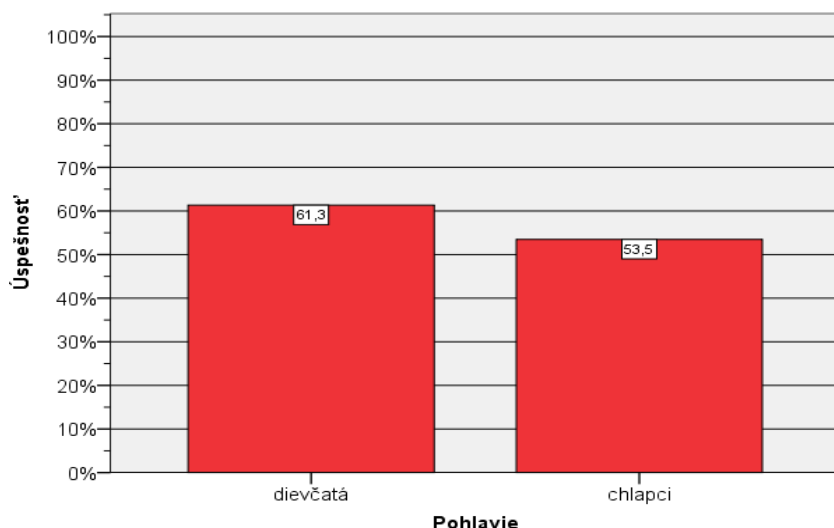
4.4 Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Obr. 33 Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Rozdiely medzi priemernými úspešnosťami žiakov cirkevných a súkromných škôl sú stredne vecne významné.

4.5 Úspešnosť podľa pohlavia

Obr. 34 Úspešnosť podľa pohlavia

Výsledky chlapcov boli horšie ako výsledky dievčat, rozdiel bol mierne vecne významný. Test z MJL nediskriminoval žiakov podľa pohlavia.

Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

Úspešnosť viac ako 33 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia testu EČ MS, nedosiahlo 141 žiakov, čo predstavuje 8,2 % z celkového počtu testovaných žiakov. Z toho bolo 8 žiakov z gymnázií a 133 žiakov zo stredných odborných škôl a konzervatórií.

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	5	3	8
	SOŠ a konzervatóriá	93	40	133
Spolu		98	43	141

Tab. 25 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

5 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry

Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo štatistického spracovania testu MJL (Kostolanská, J., Kurajová Stopková, J., Pigová, M., 2017). Vyberali sme z oboch typov položiek. Pri položkách s uzavretou odpoveďou vychádzame z analýzy distraktorov zo štatistickej správy. **Otázky s otvorenou odpoveďou môžeme len komentovať vzhľadom na to, že pri počte 1 703 žiakov, ktorí sa zúčastnili maturitnej skúšky, nie je možné z časových dôvodov fyzicky zistiť odpovede žiakov z odpoveďových hárkov, čo je nevyhnutné pre podrobnú interpretáciu a hodnotenie.** Interpretácii a hodnoteniu výsledkov sme podrobili položky, ktoré sa na základe štatistických ukazovateľov javia ako zaujímavé.

5.1 Súhrnné charakteristiky položiek – variant 1050

Tab. 26 Súhrnné charakteristiky položiek

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	64,9	56,4	,0	,2	,2	,37
2	51,7	49,7	,0	,2	,2	,33
3	77,2	13,3	,0	,1	,1	,09
4	61,1	35,8	,0	,2	,2	,23
5	66,9	64,2	,0	,4	,4	,47
6	51,6	49,7	,0	17,2	17,2	,32
7	62,1	69,1	,0	27,2	27,2	,44
8	68,2	63,0	,0	14,8	14,8	,47
9	69,5	50,9	,0	,4	,4	,37
10	42,5	72,1	,0	,4	,4	,48
11	50,6	21,8	,0	,1	,1	,13
12	31,5	52,1	,0	,5	,5	,34
13	65,3	41,2	,0	,0	,0	,27
14	51,5	79,4	,0	20,0	20,0	,51
15	47,3	67,3	,0	24,2	24,2	,45
16	46,1	82,4	,0	38,7	38,7	,57
17	64,9	50,9	,0	,1	,1	,35
18	78,8	26,1	,0	,2	,2	,20
19	72,2	53,3	,0	,2	,2	,41
20	64,9	57,0	,0	,4	,4	,40
21	68,3	52,1	,0	1,3	1,3	,34
22	30,9	50,3	,0	15,5	15,5	,36
23	44,3	83,0	,0	29,7	29,7	,54
24	43,2	75,8	,0	23,1	23,1	,52
25	87,2	20,0	,0	,4	,4	,20
26	28,0	41,2	,0	,4	,4	,32
27	35,0	52,7	,0	,4	,4	,38
28	39,1	29,1	,0	,5	,5	,16
29	39,1	32,1	,0	,2	,2	,19
30	76,2	58,2	,0	7,6	7,6	,48
31	66,1	81,8	,0	23,6	23,6	,55
32	59,9	50,3	,0	16,3	16,3	,33

*Správa o výsledkoch EČ a PFIČ MS 2017 – slovenský jazyk a slovenská literatúra,
maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra*

33	66,2	61,2	,0	,0	,0	,41
34	55,2	55,8	,0	,2	,2	,37
35	82,2	44,2	,0	,2	,2	,37
36	71,2	35,2	,0	,2	,2	,23
37	37,2	26,7	,0	,8	,8	,17
38	52,5	70,3	,0	9,9	9,9	,45
39	44,6	83,6	,0	39,2	39,2	,54
40	41,5	73,3	,0	18,5	18,5	,48
41	73,0	44,2	,0	,2	,2	,31
42	73,4	52,1	,0	,0	,0	,39
43	66,1	27,9	,0	,2	,2	,15
44	44,2	41,8	,0	,4	,4	,27
45	46,5	40,0	,0	1,0	1,0	,26
46	41,0	52,7	,0	5,4	5,4	,35
47	61,9	47,3	,0	17,7	17,7	,31
48	53,9	74,5	,0	33,4	33,4	,49
49	75,5	40,6	,0	,6	,6	,30
50	63,9	50,3	,0	,2	,2	,34
51	60,9	13,9	,0	,4	,4	,10
52	45,6	50,3	,0	,2	,2	,34
53	60,5	60,6	,0	,4	,4	,42
54	46,5	68,5	,0	30,4	30,4	,47
55	67,7	58,8	,0	13,7	13,7	,43
56	50,4	54,5	,0	22,2	22,2	,37
57	67,3	46,1	,0	1,0	1,0	,28
58	85,8	21,2	,0	,0	,0	,19
59	29,5	20,0	,0	,2	,2	,11
60	44,9	54,5	,0	,5	,5	,36
61	46,0	62,4	,0	,2	,2	,40
62	85,8	34,5	3,0	3,4	6,4	,34
63	76,3	15,8	3,9	1,7	5,6	,10
64	36,8	69,7	3,9	7,0	10,9	,47

5.2 Oblasti testu

Tab. 27 Úlohy zaradené do jednotlivých oblastí

Maďarský jazyk a literatúra	Test 1050
Čítanie s porozumením	2, 4, 11, 17, 18, 25, 26, 33, 34, 36, 41, 43, 49, 50, 57, 62
Lexikológia	21, 24
Sémantika	16, 58, 61
Morfológia	42, 60
Štylistika (sloh)	32, 48, 51, 56
Syntax	20, 23, 44, 59, 64
Fonetika a fonológia	19, 45
Pravopis	46, 47, 63
Jazyk a komunikácia	22
Literárna história	3, 6, 7, 10, 12, 13, 14, 15, 27, 28, 29, 35, 37, 39, 40, 52, 53, 54, 55
Literárna teória	1, 5, 8, 9, 30, 31, 38

5.2.1 Čítanie s porozumením

Priemerná úspešnosť dosiahla hodnotu 60,9 % (gymnázia 72,6 %, ostatné stredné školy 53,3 %). Čítanie s porozumením testovalo 16 úloh. Úlohy boli zamerané na pochopenie alebo interpretáciu textu vlastnými slovami, alebo v nich museli žiaci preukázať, ako vedú využiť svoje vedomosti a zručnosti pri získavaní informácií. Špecifickým cieľom úloh bolo interpretovať a analyzovať známy aj neznámy text. Položky mali testovať myšlienkovú operáciu – analýzu, aplikáciu, dedukciu, overovanie, porozumenie, hodnotenie, indukciu, reprodukciu, syntézu, tvorbu hypotézy a triedenie. V úlohách sme testovali najmä identifikáciu/rozpoznanie a interpretáciu informácie implicitne aj explicitne uvedenej v texte. Úloha č. 26 vyšla v pásme obťažných položiek, ale mala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť. Päť úloh (č. 2, 4, 11, 33, 34) bolo podľa štatistických ukazovateľov v pásme stredne obťažných položiek, z nich úloha č. 11 mala nedostatočnú citlivosť. Sedem úloh bolo v pásme ľahkých a dve (č. 25, 62) v pásme veľmi ľahkých položiek, pričom úlohy č. 18 a 25 mali slabú rozlišovaciu schopnosť, všetci žiaci ich riešili s vysokou úspešnosťou. Rozdiely medzi čítaním s porozumením umeleckého, vecného súvislého alebo nesúvislého textu sú z hľadiska žiackej úspešnosti v tejto oblasti zanedbateľné. Žiaci na základe štatistických ukazovateľov zvládli dobre interpretáciu všetkých typov textov. Najvyššiu úspešnosť dosiahli žiaci v úlohách zameraných na určenie tvrdení, ktoré vyplývajú z textu ukážky explicitne, na porozumenie myšlienky textu a orientáciu v texte. Aj v úlohách vyžadujúcich si náročnejšie myšlienkové operácie, v ktorých bolo nutné interpretovať a obsahovo analyzovať text, si žiaci viedli veľmi dobre. V našej analýze budeme interpretovať úlohy na základe štatistických ukazovateľov. Poukážeme najmä na ich obťažnosť a citlivosť. Najobťažnejšou úlohou (28,0 %) tejto oblasti a celého testu bola úloha s výberom odpovede č. 26 na „čisté“ čítanie s porozumením. Žiaci museli na základe textu charakterizovať postavu z diela.

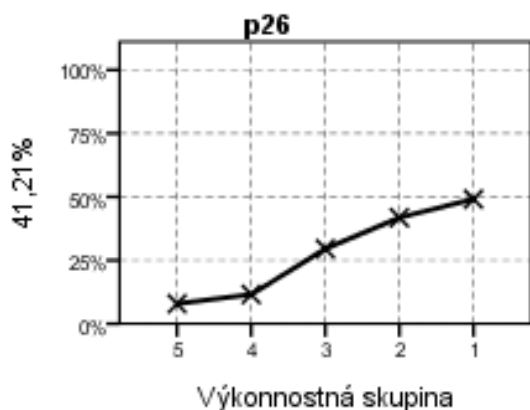
26 Ítélj meg a 4. számú idézet alapján, hogy mi volt Kund Abigél bűne, aminek következtében Bárczi Benő halva találták!

- (A) aljasság
- (B) gyilkosság
- (C) bűnrészesség
- (D) könnyelműség

Tab. 28 Analýza distraktorov položky č. 26 s výberom odpovede

		A26	B26	C26	D26	X26
1	P. Bis.	-,07	-,30	,05	,32	-,03
2	p	,03	,45	,23	,28	,00
3	N	28,00	371,00	193,00	231,00	3,00

Z analýzy distraktorov vyplýva, že správnu odpoveď D si zvolilo menej žiakov, ako distraktor B. Ten má zápornú hodnotu *P. Bis.*, volili si ho žiaci v teste menej úspešní. Distraktor C má kladnú hodnotu *P. Bis.*, volili si ho aj žiaci v teste úspešní, čo svedčí o nepozornom čítaní daného textu.

Obr. 35 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu možno vyčítať, že položka patrila medzi obťažné, ale vykazovala dostatočnú citlivosť, výrazne rozlíšila žiakov výkonnostných skupín. K tomu istému textu sa viaže úloha s krátkou odpoveďou č. 25 tiež na „čisté“ čítanie s porozumením, v ktorej mali žiaci identifikovať, ako básnik v diele zobrazil poverčivosť ľudí.

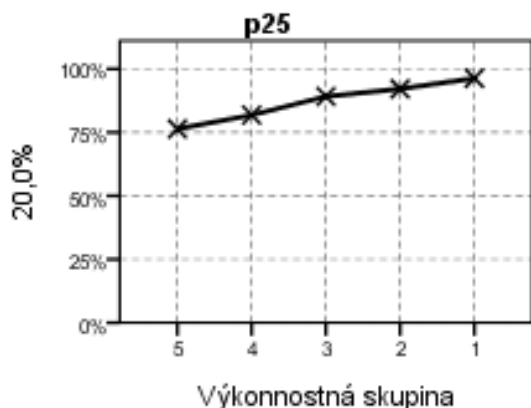
25 Határozza meg a 4. számú idézet alapján, hogy a néphit szerint mit jelentett a tetemre hívás!

- (A) A halott lelket hívták tanúnak a gyilkos leleplezéséhez.
- (B) A halott sebe gyilkosának jelenlétében újra vérezni kezdett.
- (C) A gyilkost istenítélet alapján ítélték halálra az áldozata mellett.
- (D) A gyilkost az áldozat rokonai kezére adták, hogy bosszút álljanak.

Tab. 29 Analýza distraktorov položky č. 25 s výberom odpovede

		A25	B25	C25	D25	X25
1	P. Bis.	-,11	,20	-,14	-,07	-,04
2	p	,07	,87	,03	,02	,00
3	N	57,00	720,00	27,00	19,00	3,00

Z analýzy distraktorov vyplýva, že správnu odpoveď B si volila veľká väčšina žiakov. Distraktory A, C a D majú zápornú hodnotu *P. Bis.*, volili si ich žiaci v teste menej úspešní.

Obr. 36 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf poukazuje na nedostatočnú triediacu schopnosť úlohy. Žiaci všetkých výkonnostných skupín dosiahli takmer rovnakú vysokú úspešnosť, Úloha bola v pásme veľmi ľahkých úloh (87, 2 %).

5.2.2 Jazyk

Priemerná úspešnosť dosiahla hodnotu 56,4 % (gymnáziá 69,6 %, ostatné stredné školy 48,0 %). Podrobnú analýzu a interpretáciu niektorých jazykových oblastí neuvádzame vzhľadom na malý počet úloh. Išlo väčšinou o úlohy s dobrou rozlišovacou schopnosťou a s uspokojivými výsledkami. Prinášame len ich výsledky.

V lexikológii (2 úlohy) bolo špecifickým cieľom úloh aplikovať vedomosti z oblasti lexikológie. Mali testovať myšlienkové operácie – aplikáciu a analýzu. Úloha č. 21 bola podľa štatistických ukazovateľov v pásme ľahkých a úloha č. 24 v pásme stredne ťažkých položiek, pričom obe úlohy mali výbornú rozlišovaciu schopnosť (52,1 % a 75,8 %).

Priemerná úspešnosť v lexikológii dosiahla hodnotu 49,1 %. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 61,5 % a ostatných stredných škôl 41,1 %.

V morfológii (2 úlohy) špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z morfológie, testovali myšlienkovú operáciu – analýzu a dedukciu. Úloha č. 42 sa ukázala ako úloha veľmi ľahká (73,4 %) a úloha č. 60 ako stredne ťažná (44,9 %). Obe mali dobrú hodnotu citlivosti (51,1 % a 54,5 %). Priemerná úspešnosť v morfológii bola 47,4 %. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 63,0 % a ostatných stredných škôl 37,3 %.

V štylistike (4 úlohy) bolo špecifickým cieľom aplikovať vedomosti z oblasti štylistiky. Položky testovali myšlienkovú operáciu – aplikáciu, syntézu a určovanie. Všetky štyri úlohy sa nachádzajú v pásme stredne obťažných úloh. Vysokú vynechanosť (33,4 %) dosiahla úloha č. 48. Nedostatočnú rozlišovaciu schopnosť má úloha č. 51 (13,9 %). Úloha s výberom odpovede č. 51 testovala porozumenie ustáleného slovného spojenia. Štatisticky je na hranici stredne obťažných a ľahkých položiek (60,9 %) s nedostatočnou rozlišovacou schopnosťou (13,9 %).

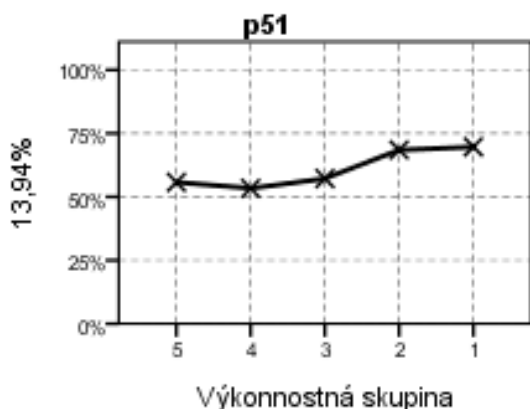
51 Értelmezze a 7. számú idézetben olvasható „Már megérett a kötél...” gondolatot!

- (A) eldőlt már az ítélet
- (B) elodázták az ítéletet
- (C) ideje volt már ítéletet hozni
- (D) idejekorán hozták meg az ítéletet

Tab. 30 Analýza distraktorov položky č. 51 s výberom odpovede

		A51	B51	C51	D51	X51
1	P. Bis.	,10	-,04	-,07	-,06	-,01
2	p	,61	,02	,35	,02	,00
3	N	503,00	14,00	288,00	17,00	3,00

Správnu odpoveď A si volila väčšina žiakov. Distraktor C si volilo tiež viac žiakov, ale má zápornú hodnotu *P. Bis.*, čo znamená, že si ich volili žiaci v teste menej úspešní.

Obr. 37 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Graf poukazuje na nedostatočnú triediacu schopnosť úlohy. Žiaci prvých troch výkonnostných skupín dosiahli takmer rovnakú úspešnosť, žiakov dvoch najvýkonnejších skupín položka mierne delila. Priemerná úspešnosť v štylistike dosiahla hodnotu 55,3 %. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 63,6 % a ostatných stredných škôl 50,1 %.

Syntax overovalo päť úloh, ich špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z oblasti vetnej skladby. Testovali sa myšlienkové operácie – analýza, overovanie a určovanie. Podľa štatistických ukazovateľov bola úloha č. 59 v pásme obťažných položiek s nedostatočnou rozlišovacou schopnosťou (20,0 %). Ostané úlohy boli v pásme stredne obťažných položiek s dobrou rozlišovacou schopnosťou, dobre rozlišovali úspešných žiakov od menej úspešných. Na analýzu sme vybrali úlohu č. 59, ktorá patrila medzi obťažné položky (29,5 %). Stala sa tak druhou najobťažnejšou položkou v teste. Záporne položená úloha s výberom odpovede overovala význam spojky v danej vete. Žiaci mali z daných možností vybrať spojku, ktorá sa do vety nehodí.

59 A táblázat magyarázatának második mondatát magyarázó mellérendelő mondatná alakítottuk át. Válassza ki az alábbiak közül azt a kötőszót, amely **nem** kerülhet az alábbi mondatba a kipontozott helyre!

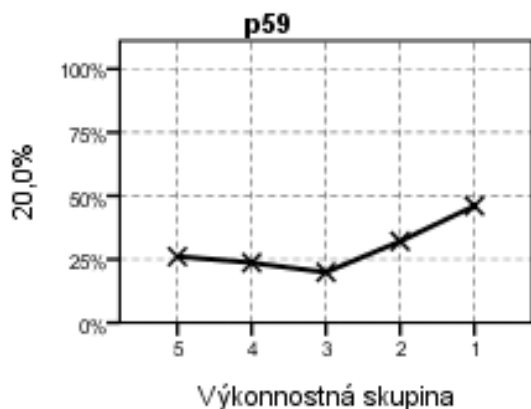
Nagy Attila 1991-es felmérésére hivatkozom, _____ országos, reprezentatív olvasáspedagógiai, illetve olvasásszociológiai felmérés nem készült az utóbbi öt évben.

- (A) mert
- (B) mivel
- (C) ugyanis
- (D) tudniillik

Tab. 31 Analýza distraktorov položky č. 59 s výberom odpovede

		A59	B59	C59	D59	X59
1	P. Bis.	,11	-,06	-,02	-,05	-,06
2	p	,30	,11	,10	,49	,00
3	N	244,00	94,00	81,00	404,00	2,00

Z analýzy distraktorov vidno, že najviac žiakov si volilo distraktor D, ktorý má ale zápornú hodnotu *P. Bis.*, čo značí, že si ho volili žiaci v teste menej úspešní. Správnu odpoveď A si volil menší počet žiakov v teste úspešných. Distraktory B a C, ktoré majú zápornú hodnotu *P. Bis.* si volili žiaci v teste menej úspešní. Žiaci pri riešení úlohy nesprávne identifikovali spojky, nevedeli určiť, ktorá z nich do vety nepatrí.

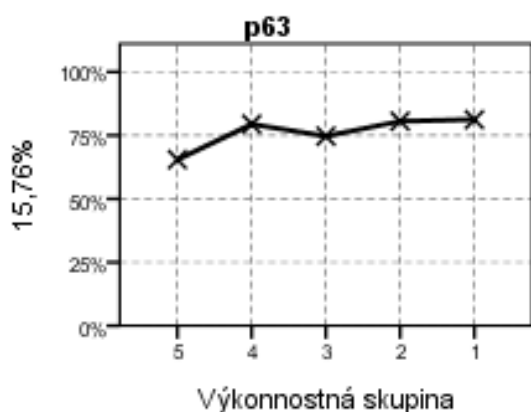
Obr. 38 Distribúcia úspešnosti a citlivost'

Dosiahnutá hodnota citlivosti je nevyhovujúca, úloha takmer nerozlišuje medzi najslabšími skupinami, kde úspešnosť má klesajúcu tendenciu, ktorá však stúpa medzi prvými tromi výkonnostnými skupinami. Priemerná úspešnosť v syntaxi dosiahla hodnotu 69,1 %. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 80,6 %, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť iba 61,8 %.

V oblasti pravopisu (3 úlohy) bolo špecifickým cieľom úloh aplikovať vedomosti z oblasti ortografie. Testovali sa myšlienkové operácie – aplikácia, dedukcia a indukcia. Úloha č 46 bola v pásme stredne ťažných úloh (41,0 %) s dostatočnou citlivosťou (52,7 %). Úloha č 47 sa už dostala do pásma ľahkých úloh (61,9 %) s dostatočnou citlivosťou (47,3 %). Úloha č 63 bola v pásma veľmi ľahkých úloh (76,3 %) s nedostatočnou citlivosťou (15,8 %). Úloha s krátkou odpoveďou č. 63 skúšala správne písanie číselníkov.

63 Írja le megfelelő helyesírással az idézetben szereplő „17 évesek” szókapcsolatot úgy, hogy a benne lévő szám betűvel írva szerepeljen!

Správna odpoveď: tizenhét évesek

Obr. 39 Distribúcia úspešnosti a citlivost'

Graf poukazuje na nedostatočnú rozlišovaciu schopnosť úlohy. Túto pravopisnú otázku aj žiaci v teste najmenej úspešní riešili s vysokou úspešnosťou. Priemerná úspešnosť v pravopise dosiahla hodnotu 66,1 %. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 84,6 %, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 54,3 %.

Zvukovú stránku jazyka overovali dve úlohy s výberom odpovede č. 19 a 45. Ich špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z fonetiky. Testovali myšlienkovú operáciu – aplikáciu a analýzu. Preverovali použitie spodobovania. Podľa štatistických výsledkov úloha č. 19 bola v pásme veľmi ľahkých úloh (72,2, %) s dobrou rozlišovacou schopnosťou (53,3 %). Úloha č. 45 vyšla ako stredne ťažná (46,5 %) s dobrou citlivosťou (40,0 %). Priemerná úspešnosť zvukovej stránky jazyka bola 53,5 %. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 63,8 %, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 46,9 %.

Sémantiku overovali tri úlohy. Ich špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z oblasti sémantiky. Testovali myšlienkovú operáciu – indukciu a určovanie. Úlohy č. 16 a sa nachádzali v pásme stredne ťažných úloh (46,1 % a 46,0 %) s dobrou citlivosťou (82,4 a 62,4 %). Úloha č. 16 má aj druhú najväčšiu vynechanosť a neriešenosť (38,7 %). Úloha s krátkou odpoveďou č. 58 preverovala význam cudzích slov v texte. Ocitla sa v pásme veľmi ľahkých (85,8 %) s nedostatočnou rozlišovacou schopnosťou (21,2 %). Aj žiaci nižších výkonnostných skupín riešili túto úlohu s vysokou úspešnosťou. Priemerná úspešnosť v sémantike bola 56,6 %. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 72,0 %, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 46,7 %.

5.2.3 Literatúra

Priemerná úspešnosť dosiahla hodnotu 57,5 % (gymnázia 73,0 %, ostatné stredné školy 47,6 %). V oblasti literárna história (19 úloh) bolo špecifickým cieľom úloh aplikovať vedomosti z dejín literatúry. Mali testovať myšlienkové operácie – analýzu, aplikáciu, dedukciu, indukciu, porozumenie, syntézu, tvorbu hypotézy a určovanie. Na základe štatistických ukazovateľov bolo v pásme stredne ťažných položiek 15 úloh, z nich položka č. 37 mala nedostatočnú citlivosť (26,7 %), Tri úlohy patrili medzi ľahké úlohy, pričom úloha č. 3 mala nedostatočnú citlivosť (13,3 %). Úloha č. 35 patrila medzi veľmi ľahké úlohy (82,2 %) s vyhovujúcou citlivosťou. Úloha s výberom odpovede č. 3 sa štatisticky zaradila medzi ľahké úlohy (77,2 %). Žiaci mali preukázať svoje vedomosti z gréckej a rímskej mytológie.

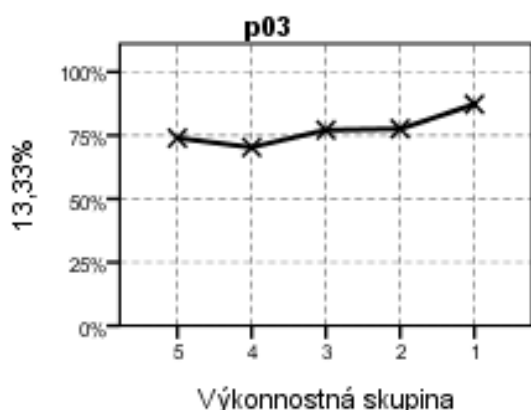
03. Határozza meg, hogy ki volt a szerelem istene/istennője a görög mitológiában!

- (A) Mars
- (B) Ámor
- (C) Vénusz
- (D) Aphrodité

Tab. 32 Analýza distraktorov položky č. 3 s výberom odpovede

		A03	B03	C03	D03	X03
1	P. Bis.	,04	-,07	-,05	,09	-,05
2	p	,00	,18	,05	,77	,00
3	N	1,00	145,00	41,00	638,00	1,00

Z analýzy distraktorov vyplýva, že správnu odpoveď D si volilo najviac žiakov, distraktory B a C majú zápornú hodnotu *P. Bis.*, volili si ich žiaci v teste menej úspešní. Určiť Afroditu za grécku bohyňu lásky im nerobilo problém.

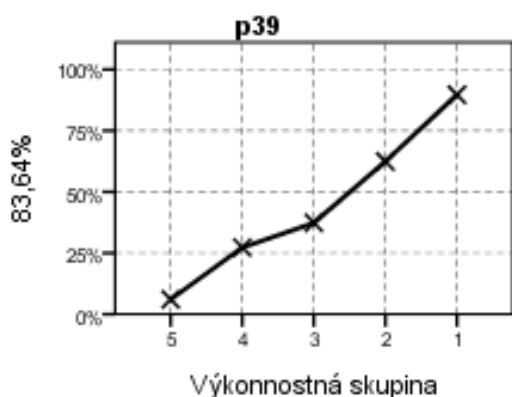
Obr. 40 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu vidno, že citlivosť úlohy (13, 3 %) je nedostatočná, úloha nerozlíšila žiakov, aj žiaci slabších výkonnostných skupín ju riešili s vysokou úspešnosťou. V ďalšej analýze sa budeme venovať stredne obťažnej úlohe s krátkou odpoveďou č. 39, ktorá mala vysokú citlivosť, ale najväčšiu vynechanosť a neriešenosť (39,2 %) v teste.

39 Írja le Kosztolányi Dezső egy olyan kesepikai művének a címét, amelyben a szerző szintén egy kishivatalnok életét mutatja be!

Správna odpoveď: A kulcs/Appendicitis / Kínaikancsó

Úlohou žiakov bolo napísať názov Kosztolányiho diela, v ktorom tiež vystupuje malý úradník, ako je to v ukážke.

Obr. 41 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf naznačuje vysokú citlivosť úlohy, ktorá stúpa adekvátne k postaveniu výkonnostných skupín. Predpokladáme, že si žiaci nevedeli pripomenúť názov diela z maďarskej realistickej literatúry, preto mala úloha takú veľkú vynechanosť a neriešenosť.

Špecifickým cieľom úloh literárnej teórie (7 úloh) bolo aplikovať vedomosti z teórie literatúry. Mali testovať myšlienkové operácie – aplikáciu, indukciu, dedukciu, hodnotenie, overovanie, priradzovanie a určovanie. Jedna úloha (č. 38) patrila medzi stredne obťažné položky. Ostatné úlohy boli v pásme ľahkých úloh. Všetky úlohy mali vyhovujúcu citlivosť a dobre rozlíšili žiakov. Vzhľadom na tento fakt, úlohy z danej oblasti interpretovať nebudeme. Priemerná úspešnosť v literárnej teórii dosiahla hodnotu 50,0 %. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 64,5 %, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 40,6 %. Po vyhodnotení testu konštatujeme, že žiaci gymnázií sú vo všetkých oblastiach testu úspešnejší ako žiaci ostatných stredných škôl. Rozdiely v úspešnosti podľa druhu školy boli stredne vecne významné. Všetky tieto položky boli ľahšie pre žiakov gymnázií.

Tab. 33 Úspešnosť žiakov podľa druhu školy v jednotlivých oblastiach

MJL	Priemer		
	Druh školy		
	GYM	ostatné	spolu
Čítanie s porozumením	72,6	53,3	60,8
Jazyková zložka	69,7	48,0	56,3
Zvuková stránka jazyka	64,0	46,6	53,3
Pravopis	84,4	54,1	65,7
Lexikológia	61,4	40,7	48,6
Morfológia	63,0	37,6	47,4
Syntax	80,6	61,8	69,1
Sémantika	72,3	46,6	56,5
Štylistika	63,6	50,1	55,3
Literárna zložka	73,0	47,4	57,3
Literárna história	74,2	48,6	58,5
Literárna teória	64,3	40,2	49,5

6 Vyhodnotenie PFIČ MS z maďarského jazyka a literatúry

6.1 Výber tém

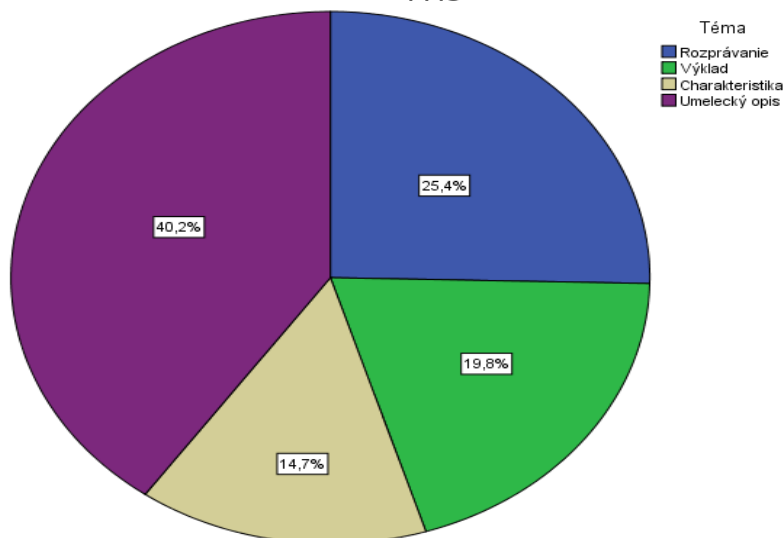
PFIČ z maďarského jazyka a literatúry písalo 1 696 žiakov zo 60 škôl, ktorí mali na výber nasledovný súbor tém:

1. *Már megint neked volt igazad!* (Elbeszélés)
Pravdu si mal zase ty! (Rozprávanie)
2. *Az elektronikus eszközök világában élünk* (Értekezés a modern életmód előnyeiről és hátrányairól)
Žijeme vo svete elektroniky (Výklad o kladoch a záporoch moderného životného štýlu)
3. *Nem baj, ha más vagy, és eltérsz a sablontól!* (A barátom / barátnőm jellemzése)
Nevadí, ak si iný/iná a líšiš sa od šablóny! (Charakteristika môjho kamaráta/kamarátky)
4. *Ilyennek képzelem el jövőm otthonom* (Leírás)
Tak si predstavujem svoj budúci domov (Umelecký opis)

Tab. 34 Výber tém

	Početnosť	%
Rozprávanie	430	25,4
Výklad	336	19,8
Charakteristika	249	14,7
Umelecký opis	681	40,2
Spolu	1696	100,0

PFIČ 2017 - Maďarský jazyk a literatúra - pomerné zastúpenie zvolených tém v PFIČ

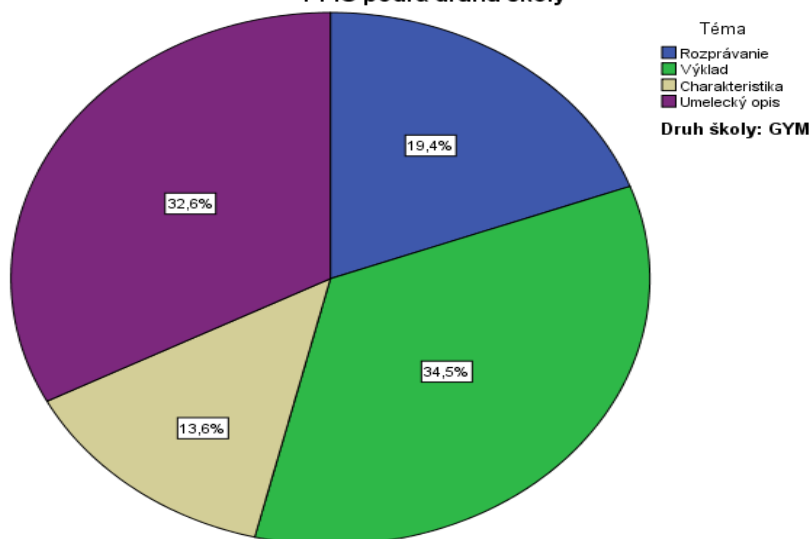
Obr. 42 Pomerné zastúpenie jednotlivých tém

Najčastejšie si žiaci vybrali umelecký opis (40,2 %), najmenej charakteristiku (14,7 %). Na gymnáziách si žiaci rovnomerne vybrali najviac výklad a umelecký opis, nasleduje rozprávanie a najmenšie zastúpenie má charakteristika. Na SOŠ a konzervatóriách si najviac žiakov vybralo umelecký opis, potom nasleduje rozprávanie, charakteristika a výklad.

6.2. Úspešnosť PFIČ

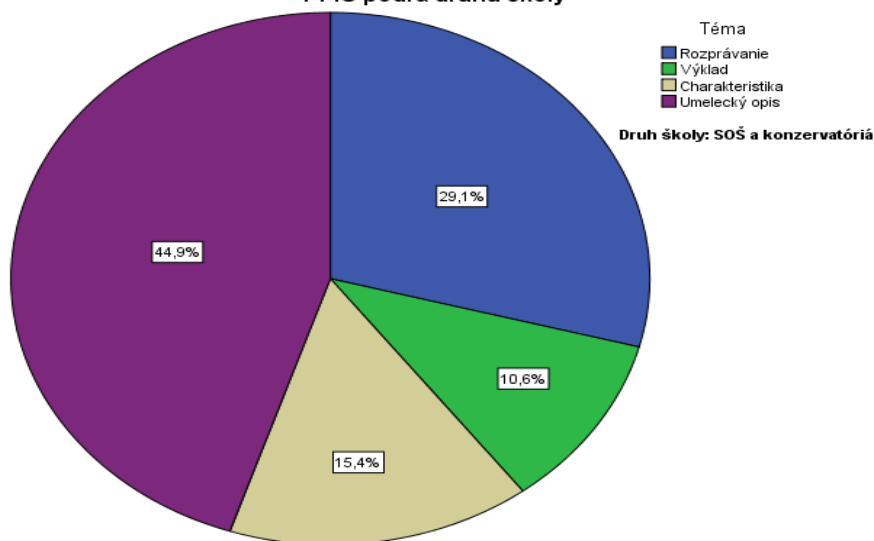
Pri analýze PFIČ nás zaujímalo, či výber témy ovplyvňuje jej úspešnosť. Nasledujúce grafy znázorňujú pomerné zastúpenie tém u žiakov gymnázií a ostatných stredných škôl. Nasledujúce grafy zobrazujú výber témy podľa druhu školy a úspešnosť žiakov v jednotlivých témach PFIČ:

PFIČ 2017 - Maďarský jazyk a literatúra - pomerné zastúpenie zvolených tém v PFIČ podľa druhu školy

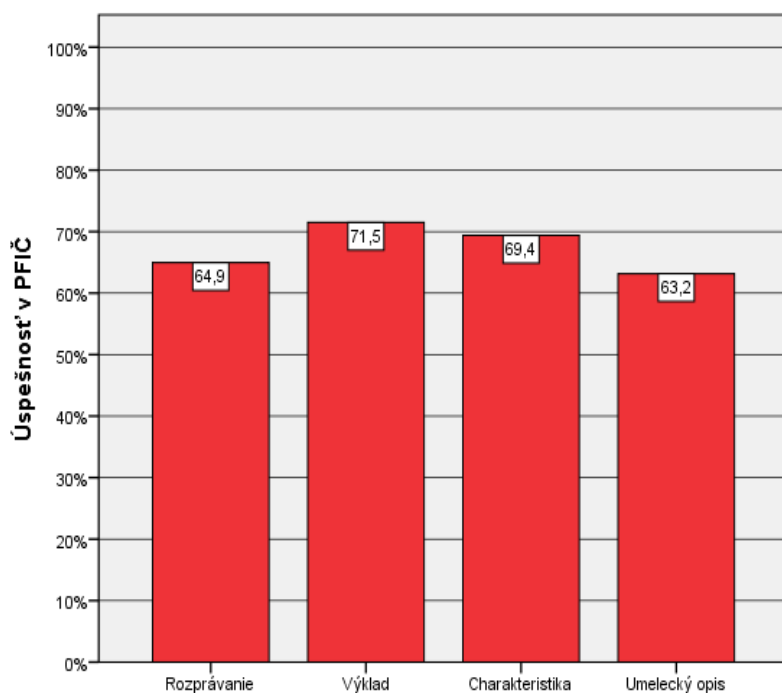

Obr. 43 Výber tém podľa druhu školy – gymnáziá

PFIČ 2017 - Maďarský jazyk a literatúra - pomerné zastúpenie zvolených tém v PFIČ podľa druhu školy

Obr. 44 Výber tém podľa druhu školy – SOŠ a konzervatóriá

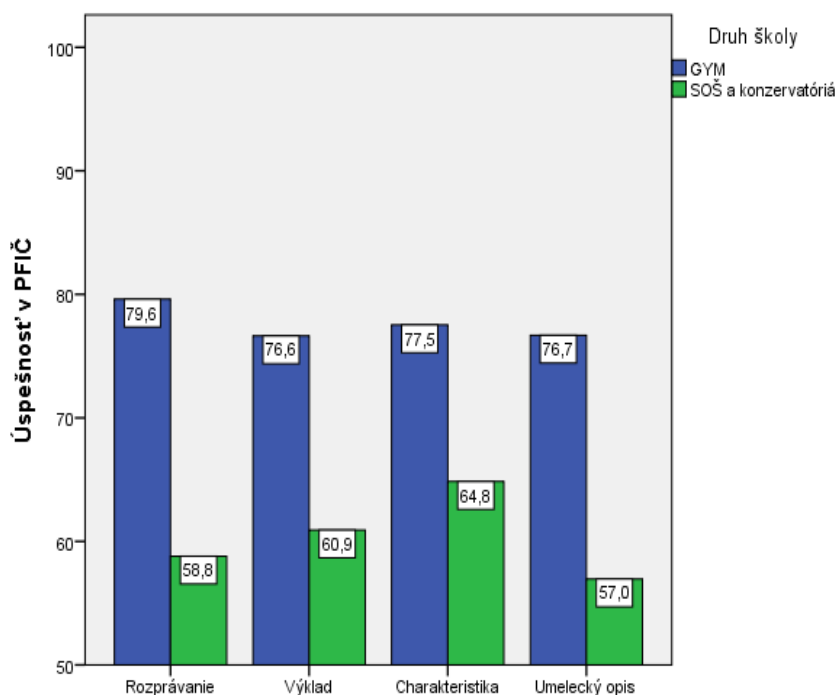

Obr. 45 Úspešnosť podľa tém

V nasledujúcej tabuľke je úspešnosť žiakov gymnázií a stredných odborných škôl a konzervatórií podľa zvolenej témy.

Tab. 35 Úspešnosť PFIČ podľa druhu školy (%)

Téma	Druh školy	N	Priemer
Rozprávanie	GYM	127	79,6
	SOŠ a konzervatóriá	303	58,8
	Spolu	430	64,9
Výklad	GYM	226	76,6
	SOŠ a konzervatóriá	110	60,9
	Spolu	336	71,5
Charakteristika	GYM	89	77,5
	SOŠ a konzervatóriá	160	64,8
	Spolu	249	69,4
Umelecký opis	GYM	214	76,7
	SOŠ a konzervatóriá	467	57,0
	Spolu	681	63,2

Obr. 46 Úspešnosť PFIČ podľa druhu školy

Výsledky žiakov gymnázií boli vo všetkých témach štatisticky významne lepšie ako výsledky žiakov stredných odborných škôl. Najzreteľnejšie rozdiely v úspešnosti podľa druhu školy sa zistili u žiakov, ktorí si vybrali umelecký opis.

Tab. 36 Úspešnosť PFIČ v častiach a celku (%)

Úsp. vo vonkajšej forme	Úsp. v obsahu textu	Úsp. v kompozícii	Úsp. v jazyku	Úsp. v pravopise	Úsp. v štýle	Úsp. v celkovom dojme	Úsp. PFIČ
78,0	77,2	74,4	63,2	33,8	65,6	71,2	66,2

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci vo vonkajšej forme, v obsahu, kompozícii, v celkovom dojme. Štýl a jazyková stránka textu dosiahli priemerné hodnotenie okolo 65 %. Opäť musíme konštatovať, že v pravopise žiaci dosahujú slabé výsledky, 33,8 %, čo je oproti ostatným častiam málo. Pravopis je najslabším článkom PFIČ MS. Mnohí žiaci ho neovládajú, hodnotenie pravopisu nerozlišuje dobrých žiakov od slabých. Vo všetkých častiach písomnej práce lepšie hodnotenie dosiahli žiaci gymnázií. Najslabšie výsledky dosiahli aj gymnazisti v pravopise. Rozdiely medzi žiakmi rozdelenými podľa druhu školy boli v každej oblasti približne rovnaké. V tabuľke je priemerný počet bodov dosiahnutý v jednotlivých oblastiach na gymnáziách a ostatných stredných školách (v %).

Tab. 37 Úspešnosť žiakov v častiach a celku podľa druhu školy

Druh školy	Úsp. vo vonkajšej forme	Úsp. v obsahu textu	Úsp. v kompozícii	Úsp. v jazyku	Úsp. v pravopise	Úsp. v štýle	Úsp. v celkovom dojme	Úsp. PFIČ
GYM	87,3	86,2	85,1	71,5	52,9	77,2	81,7	77,3
SOŠ a konz.	72,2	71,6	67,6	58,0	21,7	58,2	64,6	69,1
Spolu	78,0	77,2	74,4	63,2	33,8	65,6	71,2	66,2

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci gymnázií aj SOŠ a konzervatórií vo vonkajšej forme, najhoršie výsledky dosiahli žiaci oboch druhov škôl v pravopise. Hranicu viac ako 25 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia PFIČ MS, nedosiahli 2 žiaci, čo predstavuje 0,01 % z celkového počtu testovaných žiakov.

7 Výsledky testu EČ MS z ukrajinského jazyka a literatúry

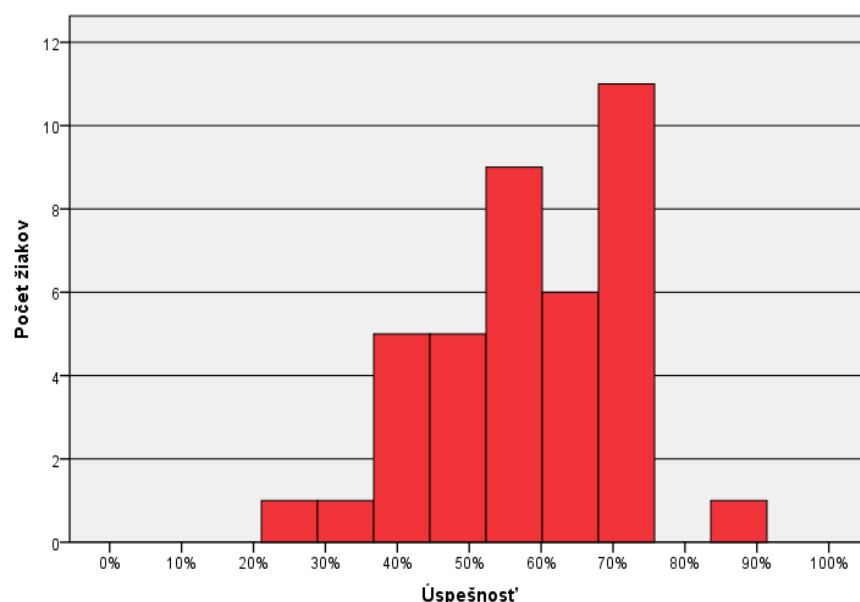
Do testovania v predmete UJL sa zapojilo 39 žiakov z jedného štátneho gymnázia s vyučovacím jazykom ukrajinským v Prešovskom kraji. Žiaci test písali len v papierovej forme.

7.1 Úspešnosť testu EČ z ukrajinského jazyka a literatúry

V teste EČ z UJL dosiahli žiaci priemernú úspešnosť 58,1 %. Jeden žiak dosiahol maximálnu úspešnosť 85,9 %, jeden žiak dosiahol minimálnu úspešnosť 25,0 %.

Tab. 38 Výsledné psychometrické charakteristiky percentuálnej úspešnosti testu

	Test UJL
Počet testovaných žiakov	39
Maximum	85,9
Minimum	25,0
Priemer	58,1
Štandardná odchýlka	13,4
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	2,1
Cronbachovo alfa	0,85
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,2

Obr. 47 Výsledný histogram

Test z UJL bol pre testovanú populáciu primerane náročný. Spoľahlivosť merania (reliabilita testu) určená hodnotou Cronbachovo alfa 0,85 je dobrá. Úspešnosť viac ako 33 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia testu EČ MS, nedosiahol 1 žiak, čo predstavuje 2,5 % z celkového počtu testovaných žiakov. V nasledujúcej tabuľke uvádzame prepojenie úspešnosti a percentilu.

Tab. 39 Prepojenie úspešnosti a percentil

Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov
25,0	,0	1
34,4	2,6	1
37,5	5,1	1
39,1	7,7	1
40,6	10,3	1
42,2	12,8	1
43,8	15,4	1
46,9	17,9	1
48,4	20,5	3
51,6	28,2	1
53,1	30,8	2
54,7	35,9	3
56,3	43,6	2
57,8	48,7	1
59,4	51,3	1
62,5	53,8	1
64,1	56,4	2
65,6	61,5	2
67,2	66,7	1
68,8	69,2	2
70,3	74,4	4
71,9	84,6	1
73,4	87,2	3
75,0	94,9	1
85,9	97,4	1

Pre malý počet žiakov ostatné výsledky a položkovú analýzu testu EČ z UJL neinterpretujeme.

8 Vyhodnotenie PFIČ MS z ukrajinského jazyka a literatúry

8.1 Výber tém

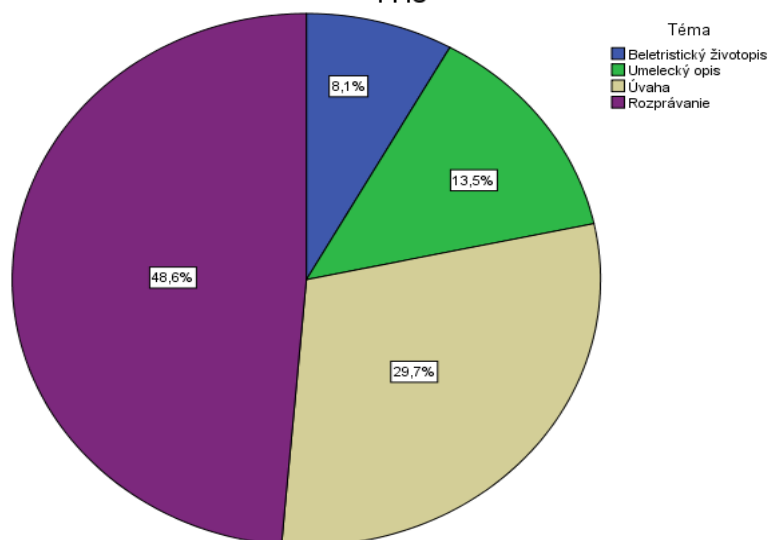
PFIČ z UJL písalo 37 žiakov z 1 školy, ktorí mali na výber nasledovný súbor tém:

1. „... я буду крізь сльози сміятись, Серед лиха співати пісні...“
Лєся Українка (Белетристичний життєпис)
„... usmievať sa budem napriek slzám, aj v bolesti pieseň zaspievam.“
Lesia Ukrajinka (Beletristický životopis)
2. *Квіти — очі природи* (Художній опис)
Kvety sú oči prírody (Umelecký opis)
2. *Ніколи не думай, що сонце світить лише тобі одному* (Роздум)
Nemysli si, že slnko svieti len pre teba (Úvaha)
4. *Подія у нашому селі (місті)* (Розповідь)
Udalosť v našej dedine (meste) (Rozprávanie)

Tab. 40 Výber tém

	Počet	%
Beletrizovaný životopis	3	8,1
Umelecký opis	5	13,5
Úvaha	11	29,7
Rozprávanie	18	48,6
Spolu	37	100,0

PFIČ 2017 - Ukrajinský jazyk a literatúra - pomerné zastúpenie zvolených tém v PFIČ

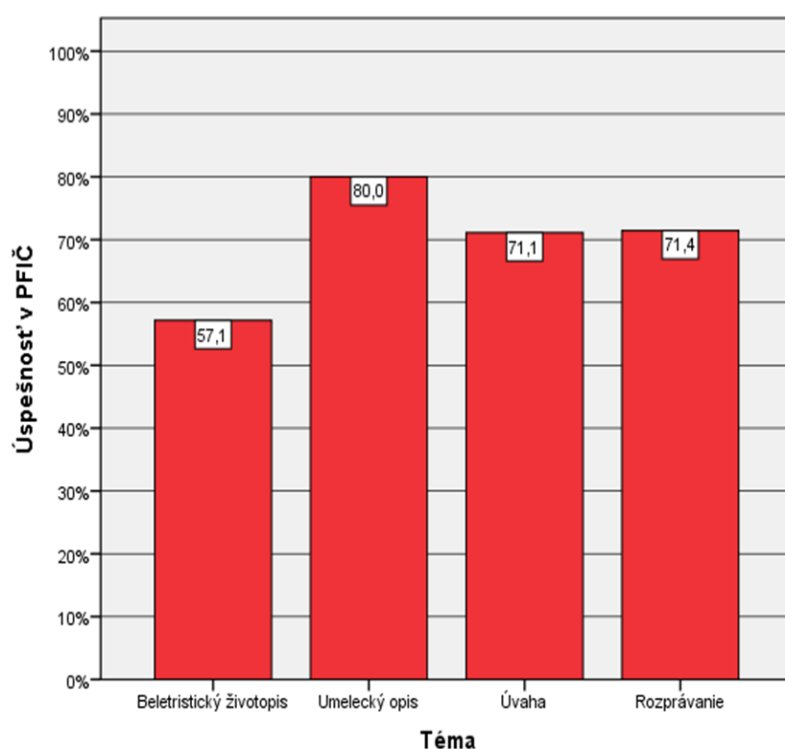
Obr. 48 Pomerné zastúpenie jednotlivých tém

8.2 Úspešnosť PFIČ

Pri analýze PFIČ nás zaujímalo, či výber témy ovplyvňuje jej úspešnosť. Nasledujúca tabuľka a graf prinášajú úspešnosť žiakov v jednotlivých témach PFIČ:

Tab. 41 Výber tém

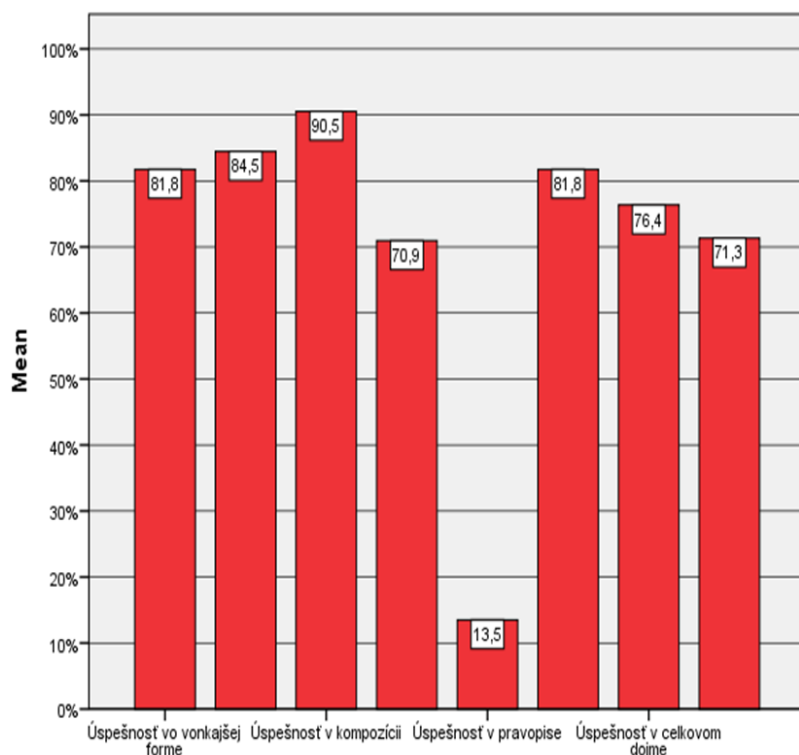
Téma	N	Priemer
Beletristický životopis	3	57,1
Umelecký opis	5	80,0
Úvaha	11	71,1
Rozprávanie	18	71,4
Spolu	37	71,3

Obr. 49 Úspešnosť podľa tém

Tab. 42 Úspešnosť PFIČ v častiach a celku (%)

Úsp. vo vonkajšej forme	Úsp. v obsahu textu	Úsp. v kompozícii	Úsp. v jazyku	Úsp. v pravopise	Úsp. v štýle	Úsp. v celkovom dojme	Úsp. PFIČ
81,8	84,5	90,5	70,9	13,5	81,8	76,4	71,3

Obr. 50 Úspešnosť PFIČ v častiach a celku (%)

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci v kompozícii, obsahu textu, v štyle a vonkajšej forme a v celkovom dojme. V jazyku dosiahli priemerné hodnotenie 70,9 %. Musíme konštatovať, že v pravopise žiaci dosahujú veľmi slabé výsledky, 13,5 %, čo je v porovnaní s úspešnosťou v ostatných častiach veľmi málo. Pravopis je najslabším článkom PFIČ. Mnohí žiaci ho neovládajú, hodnotenie pravopisu nerozlišuje dobrých žiakov od slabých. Hranicu viac ako 25 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia PFIČ MS, nedosiahol 1 žiak, čo predstavuje 2,7 % z celkového počtu testovaných žiakov.

Záver

Na výsledky riešenia testov EČ MS zo SJSL, MJL a UJL sa môžeme pozerat' z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Do testovania v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra sa zapojilo 1 708 žiakov zo 60 škôl. Najviac škôl bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili 75,0 %, súkromné školy 18,3 % a cirkevné školy 6,7 %. Gymnáziá boli zastúpené 40,0 % a SOŠ a konzervatóriá 60,0 %. Dievčat sa EČ MS zúčastnilo o 86 viac ako chlapcov. Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) dosiahla hodnotu 43,8 %.

Najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci Bratislavského kraja (52,2 %) a najnižšiu žiaci Banskobystrického (35,0 %) kraja. Podľa zriaďovateľa školy sme nezistili vecne významné rozdiely v dosiahnutej úspešnosti žiakov. Z hľadiska druhu školy boli najúspešnejšie gymnáziá s 54,0 %. Ostatné stredné školy dosiahli 37,5 %. Výsledky žiakov gymnázií boli podobne ako v predchádzajúcich rokoch lepšie než národný priemer, výsledky žiakov ostatných stredných škôl boli z tohto hľadiska podpriemerné. V porovnaní podľa pohlavia boli výsledky chlapcov o málo horšie ako výsledky dievčat, rozdiel však nebol vecne významný. Ich výsledky sú tiež porovnateľné s národným priemerom, čo znamená, že test zo SJSL nediskriminoval žiakov podľa pohlavia. Musíme konštatovať, že dosiahnuté priemerné výkony boli tento rok horšie ako minulý rok.

Pri vyhodnotení výsledkov PFIČ zo SJSL vychádzame z počtu 1 701 žiakov, od ktorých sme dostali kompletne vyhodnotenie. Priemerná úspešnosť tohto súboru (národný priemer) bola 56,2 %.

Do testovania v predmete MJL sa zapojilo 1 703 žiakov zo 60 škôl. Na papierovej forme testovania sa zúčastnilo 96,2 % stredoškolákov, elektronickú formu si zvolilo 3,8 % maturantov. Najviac škôl bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili 71,4 %, súkromné školy 20,6 % a cirkevné školy 7,9 %. Gymnáziá boli zastúpené 38,1 % a SOŠ a konzervatóriá 61,9 %. Chlapcov sa EČ MS zúčastnilo o 24 viac ako dievčat. Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) bola 57,6 %.

Najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci Bratislavského kraja (67,6 %) a najnižšiu žiaci Banskobystrického (53,1 %) kraja. Podľa zriaďovateľa školy sú rozdiely medzi priemernými úspešnosťami žiakov cirkevných a súkromných škôl stredne vecne významné. Z hľadiska druhu školy boli najúspešnejšie gymnáziá s 71,9 %.

Ostatné stredné školy dosiahli 48,6 %. Výsledky žiakov gymnázií boli podobne ako v predchádzajúcich rokoch lepšie než národný priemer, výsledky žiakov ostatných stredných škôl boli z tohto hľadiska podpriemerné. V porovnaní podľa pohlavia výsledky chlapcov boli o málo horšie ako výsledky dievčat, rozdiel bol mierne vecne významný. Ich výsledky sú tiež porovnateľné s národným priemerom, čo znamená, že test z MJL nediskriminoval žiakov podľa pohlavia. Celkovo bol test z rodového hľadiska náročnosti položiek dobre vyvážený. Konštatujeme, že dosiahnuté priemerné výkony boli tento rok vyššie ako minulý rok.

Pri vyhodnotení výsledkov PFIČ z MJL vychádzame z počtu 1 696 žiakov, od ktorých sme dostali kompletne vyhodnotenie. Priemerná úspešnosť tohto súboru (národný priemer) bola 66,2 %.

Do testovania v predmete UJL sa zapojilo 39 žiakov z jedného štátneho gymnázia s vyučovacím jazykom ukrajinským v Prešovskom kraji. Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) bola 58,1 %. Musíme konštatovať, že dosiahnuté priemerné výkony boli tento rok nižšie ako minulý rok, čo zrejme spôsobil vyšší počet maturujúcich žiakov.

Pri vyhodnotení výsledkov PFIČ z UJL vychádzame z počtu 37 žiakov, od ktorých sme dostali kompletne vyhodnotenie. Priemerná úspešnosť tohto súboru (národný priemer) bola 71,3 %. Pri hodnotení výsledkov PFIČ treba brať do úvahy fakt, že aj pri dôslednom dodržiavaní bodovania podľa kritérií hodnotenia je posudzovanie písomnej práce veľmi náročné a ovplyvnené subjektívnymi faktormi. Uvedomujeme si, že pokiaľ bude hodnotenie PFIČ prebiehať na jednotlivých školách, nikdy nemôžeme hovoriť o objektivite v pravom slova zmysle. Napriek tomu môžeme konštatovať, že na výsledkoch dosiahnutých v jednotlivých častiach písomnej práce badať veľký posun k objektivizácii, učitelia veľmi rozvážne bodujú jednotlivé časti a len v ojedinelých prípadoch žiaci dosahujú plných 28 bodov, najvyššie možné bodovanie, ktoré môžu dosiahnuť. Aj tento rok, tak ako pominulé roky konštatujeme, že najväčším problémom je pravopis, ktorý väčšina žiakov neovláda.

Použitá literatúra

1. Burjan, V.: Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese. Exam: Bratislava 1999.
2. Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry. ŠPÚ: Bratislava 2008, 2012.
3. Hendl, J.: Přehled statistických metod zpracování dát. Portál: Praha 2004.
4. Ficek, T., Kostolanská, J.: Záverečná správa zo štatistického spracovania testu zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry. NÚCEM: Bratislava 2017.
5. Kostolanská, J., Kurajová-Stopková, J., Pigová, M.: Záverečná správa zo štatistického spracovania testu z maďarského jazyka a literatúry. NÚCEM: Bratislava 2017.
6. Ficek, T., Kurajová-Stopková, J.: Záverečná správa zo štatistického spracovania testu z ukrajinského jazyka a literatúry. NÚCEM: Bratislava 2017.
7. Ficek, T., Kostolanská, J.: Záverečná správa zo štatistického spracovania PFIČ z vyučovacích jazykov. NÚCEM: Bratislava 2017.
8. Kolektív: Standardy pro pedagogické a psychologické testování. Testcentrum: Praha 2001.
9. Lapitka, M.: Tvorba a použitie didaktických testov. ŠPÚ: Bratislava 1996.
10. Péteryová, E., Správa o výsledkoch externej časti MS slovenský jazyk a slovenská literatúra. NÚCEM: Bratislava 2016.
11. Péteryová, E., Správa o výsledkoch externej časti MS maďarský jazyk a literatúra. NÚCEM: Bratislava 2016.
12. Ritomský, A., Zelmanová, O.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní. Položková a multivariačná analýza s využitím systému SPSS. ŠPÚ: Bratislava 2003.
13. Ritomský, A., Zelmanová, O., Zelman, J.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS. ŠPÚ: Bratislava 2002.
14. Sklenárová, I. – Zelmanová, O.: Metodika spracovania dát z maturity 2005 v systéme SPSS. ŠPÚ: Bratislava 2005.
15. SPSS Base 10.0 User`s Guide. by SPSS Inc.: Chicago 1999.
16. SPSS Base 7.0 Syntax Reference Guide. by SPSS Inc.: Chicago 1996.

17. Špecifikačná tabuľka testu zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry. Interný materiál.: NÚCEM: Bratislava 2015.
18. Turek, I.: Učiteľ a pedagogický výskum. Metodické centrum: Bratislava 1998.
19. Wimmer, G.: Štatistické metódy v pedagogickom výskume. Gaudeamus: Hradec Králové 1993.